

LIETUVIS AUSTRALAMS

PADOVANOJO... MUZĖJŲ

Jono Vanago kultūrinė veikla Pietų Australijoje. — Ministeris Pirmininkas dėkoja mūsų tautiečiui ir kviečia australus sekti jo pavyzdžiu.

PULGIS ANDRIUSIS, Australija

Prieš septynerius metus Jono Vanagas (vienas jo brolių — diplomatas, dar gyvas Sibiro tremtyje, antrasis — gyvena taip pat Lobetalijoje, iš pereina mosios stovyklos atsikėlęs gyventi į Pietų Australijos kalnų miestelį Lobetalį, 20 mylių nuo Adelaidės, pardavė savo raumėnis tenyškiam tekstilės fabriku kaip naktinės pamainos darbininkas, o dienos metu ėmė domėtis nelabai tremtiniais įprastais dalykais. Užsimalijęs pypkę ir pūslėtom rankom pasiėmęs skautišką lazda, šis viduramžių lietuvis išsileisdavo į kalnų sodybas, šnekindamas senas moterėles, prašydamas leidimo patikrinti namų palėpes, senų daiktų sandėlius ir net šiukšlynus. Ir štai Jonas Vanagas jau betrukišs iš spalvų ir šiaudgalių koki kalvaratą, ap rūdijusią liktarną arba apkaustytą šventknygę.

— Aber, Herr Vanagas, was machen Sie mit dem Rubbish? — stebėdavosi senutė vokiečių, čia jau gimusi ir augusi, bet niekuomet nemąčiusi tokių keistuočių, kuriems būtų įdomūs tie nereikalingi griezda.

Nupūtęs dulkes, nublizgines, J. Vanagas savo radinius kraudavo į lentynas barake, kurį fabrikas iš sandėlio perdūrė į gyvenamas patalpas užsieniečiams darbininkams. Per keletrius metus šiame cementinių plokščių ir skardos barake gimė Lobetalio, vokiečių pionierių apylinkės muzėjus.

I bažnyčia atvažiavusias senutes J. Vanagas pasikviesdavo į savo improvizuotą įstaigą, aprodėdavo joms nušveistas, rašteliais apkabinėtas senienas ir jos išsėdavo įsitikinusios, kad čia ne toks jau "trenktas" atsibastėlis... Pagaliau barakinis kambarėlis prisipildė iki pat lubų, vos tebuvo galima nuo durų prieiti prie rašomojo stalo. Tai vis vokiečių pionierių atsivežiniai turtai: kastuvai, kirviai, lempos, net pirmųjų transportų burlaivių modeliai, drožinėtos skrynios, fotografijos, asmens dokumentai, antspaudai, Australijos leistų laikraščių rinkiniai, knygos, papušalai, o svarbiausia — vos pakeliamas "simbolinės liuteronų šventknygės", kalendoriai.

— Turėjai pataupyti pypkę tabaką? — paklausiau kartą šį senienų entuziastą.

— Nė uncijos! — atsakė skeldamas ugnį.

Vokiečių pionierių palikūnys, ypač jų paskutinės kartos, jau kratosi savo protėvių "šventaisiais simboliais", mėta juos į sandėlius ir net sąmoningai naikina, maskuojant savo kilmės pėdsakus. Tad toki palėpių valytojai, kaip J. Vanagas, yra pagėdaujami svečiai jų sodybose. Penktoji pionierių karta Pietų Australijoje yra vokiečiai tikrai pagal savo pavardes, o ir šias dažnokai jau yra suanglinę. Per pirmąjį D. Karą uždrausta vokiečių spauda, mokyklos ir visuomeninė veikla jau nebeat-sigavo. Liko tik liuteronų bažnyčios, bet čia pamokslai jau sakomi tik angliškai, vokiškos giesmės giedamos angliškai žodžiais. Abudu karai pagreitino suanglėjimo vyksmą, tačiau jis ir šiaip būtų neišvengiamas, kaip rašo vokiečių pastorius T. Hebert savo knygoje (Die Vereinigte Ev.-Luth. Kirche in Australien, 1938, Adelaide).

Štai tad šią kompaktinę tautinę masę įsikūrimo, ūkinio bei kultūrinio suklestėjimo, religinio susiskaldymo (savo laiku net buvo aštuonios liuteronų bažnytinės sektos, kas pastoriaus — religija), o pagaliau — nuvokietėjimo istoriją ir papasakoja J. Vanagas savo surinktais eksponatais, o ypač — dokumentuota knyga "Lobetalis".

Jo darba rėmė Lobetalio gydytojas dr. C. Jungter'is, V. D. universiteto profesorius gimnaitis, ketvirtosios vokiečių kartos atstovas, vokiškai kalbanti miestelio asmenybė. Jis domisi ir Adelaidės lietuvių veikla, atsilanko į mūsų parengimus. Per J. J. Vanago "keisti darbai" pasiekė P. Australijos švietimo ministerio ausis. Jis asmeniškai aplankė barakinį muzėjų ir po

Jonas Vanagas

to jo organizatoriui atsianti padėkos raštą. Šiais metais Lobetalio miesto tėvai užleido patalpas eksponatams ir tuo žygiu įsteigė "Lobetalio Archyvą ir Istorijos muzėjų", kurio atidarymo iškilimams atvyko patsai P. Australijos ministeris pirmininkas T. Playfordas, švietimo vice-ministeris, bibliotekų sąjungos pirmininkas, visa eilė parlamentarų ir apie 2000 australų bei lietuvių publikos. Prie miesto valdybos saulėtą gegužės 6 sekmadienio popietę plaudeno Anglijos, Australijos, o vidury — Lietuvos vėliavos. Prie muzėjaus durų prikaltas misiniginė lenta su šitokiu įrašu: "Lobetalio Archyvą ir Istorijos Muzėjus. Garbės kuratorius Jonas Vanagas".

Iškilnių metu Jonas Vanagas savo kūdikį perdavė Lobetalio miestui (apie 3000 gyv.), bet stumiamas šnekėti, tik pamogai su ranka. Ministeris pirmininkas pareiškė mūsų tautiečiui padėką P. Australijos valstybės ir Lobetalio (jo rinkiminė apygarda) vardu ir pabrėžė, kad visi kiti miestai turi imti Jono Vanago pavyzdį tiriant krašto praeitį ir išlaikant istorines brangenybes.

Arbatėlės metu premjerui buvo pasakyta, kad Lietuvoje žmonės myli savo praeitį, piliakalnius, provincijos miestelius turėjo įsisteigę savo muzėjus. Pirmininkas atsakė, girdi, jis su žmona nuvažiuosią į Lietuvą, kai ji bus laisva, pamatyti tą kraštą, kurio žmonės toki kruopštūs ir entuziastingi praeities mylėtojai, kaip Jonas Vanagas.

Šio lietuviams malonaus įvykio išvakarėse svarbiausias Adelaidės dierraštis "The Advertiser" savo kultūriniam-politiniam puslapy išspausdino didžiulį straipsnį apie J. Vanago darbą ir per dvi skiltis įsidėjo jo nuotrauką, degant pypkę, pasilenkusio prie pirmojo transporto laivo modelio. Straipsny be ko kita rašoma:

— Buv. Lietuvos Geležinkelų Valdybos direktoriaus gūnus, jis

anksti pasireiškė kaip gabus visuomenininkas, dalyvaudamas skautų sąjūdyje, o vėliau dirbdamas Raudonojo Kryžiaus organizacijose.

— Tokio plataus užsimojimo darbo, kaip Lobetalio praeities tyrimas, niekas čionai (Australijoje) anksčiau nėra bandęs. Kaip paradoksiškai skamba, kad buvo lemta ne kam kitam, bet "naujam australui" tapti pionierium šio kampelio praeities išsaugojimo darbe!

"Muzėjinius" palinkimus mūsų tautietis, stambus 40 metų vyras, pademonstravo ir lietuvių skautų kalėdinėje stovykloje, kuri buvo įsikūrusi netoli Lobetalio. Vyras išsibėgė palapinėje jis įrengė parodėlę, išstatęs nepriklausomos Lietuvos skautinės spaudos pavyzdžių, iškarpu, nuotraukų iš pasaulinės džiamorės Pažaislyje, o taip pat ir skautišką lazda, kuri nuo viršaus iki smaigalio apsaugyta aplankyto Europos miestų herbas, skautų stovyklų ženklais, įvairių kraštų skautų sąjungų emblemos, — tikras muzėjus ant lazdos! Karo metu išsivietinęs į Daniją, tenai įsigijęs skautybės augščiųjų laipsnį — Miško ženklą, taip pat atstovavęs mūsų skautus danų stovyklose. Padėjo vaduoti iš nelaisvės tautiečius, apvilkus vokiška uniforma, girdi, stovėdamas paplėntėje ir šaukdamas vokiečių belaisvių kolonoms: "Lietuviai, išėjkit!" Kitus bevauduodamas, Danijoje pat sai pateko į amžiną nelaisvę... susipažino ir vedė tokią pat benamę tautietę ir dabar Lobetalijoje augina sūnų, kuris pavaduoja tėvą skautybės srityje.

Lobetalis — iškilvimo vieta ir čia per kalnus atsikarstę lietuviai suka pas Vanagus, nes žino, kad energinga šeiminkė nešleis iš namų troškulo arba alkio nukankinto svečio. Garbės kuratoriaus brolis buv. Kauno ninkas T. Playfordas, švietimo vice-ministeris, bibliotekų sąjungos pirmininkas, visa eilė parlamentarų ir apie 2000 australų bei lietuvių publikos. Prie miesto valdybos saulėtą gegužės 6 sekmadienio popietę plaudeno Anglijos, Australijos, o vidury — Lietuvos vėliavos. Prie muzėjaus durų prikaltas misiniginė lenta su šitokiu įrašu: "Lobetalio Archyvą ir Istorijos Muzėjus. Garbės kuratorius Jonas Vanagas".

Iškilnių metu Jonas Vanagas savo kūdikį perdavė Lobetalio miestui (apie 3000 gyv.), bet stumiamas šnekėti, tik pamogai su ranka. Ministeris pirmininkas pareiškė mūsų tautiečiui padėką P. Australijos valstybės ir Lobetalio (jo rinkiminė apygarda) vardu ir pabrėžė, kad visi kiti miestai turi imti Jono Vanago pavyzdį tiriant krašto praeitį ir išlaikant istorines brangenybes.

Arbatėlės metu premjerui buvo pasakyta, kad Lietuvoje žmonės myli savo praeitį, piliakalnius, provincijos miestelius turėjo įsisteigę savo muzėjus. Pirmininkas atsakė, girdi, jis su žmona nuvažiuosią į Lietuvą, kai ji bus laisva, pamatyti tą kraštą, kurio žmonės toki kruopštūs ir entuziastingi praeities mylėtojai, kaip Jonas Vanagas.

Šio lietuviams malonaus įvykio išvakarėse svarbiausias Adelaidės dierraštis "The Advertiser" savo kultūriniam-politiniam puslapy išspausdino didžiulį straipsnį apie J. Vanago darbą ir per dvi skiltis įsidėjo jo nuotrauką, degant pypkę, pasilenkusio prie pirmojo transporto laivo modelio. Straipsny be ko kita rašoma:

— Buv. Lietuvos Geležinkelų Valdybos direktoriaus gūnus, jis

Kotryna Grigaitytė

Lietuvos miškų žibutei

Iš kraujo lašelio pražydus
Melsvo ašarėlė miške,
Pro saulėje tviskanti skydą
Pavasari sveikinti čia.

Viena tu tik laisve alsuoji
Mūs žemėj perdėm pavergtoji.
Priglaus samanotasis quolis
Kitus mano brolius rytoj.

Vis kraujo lašelių žydėsi
Kol saulė tave pamatys,
Žaliųjų mūs girių pavėsy
Melsva ašarėlė melsvam lūkesy...

Iš naujo poezijos rinkinio
„Širdis pergamente“

Pavergtos Lietuvos lituanistika

A. MAZIULIS, Brooklyn, N. Y.

Kas buvo daroma lituanistikos bare pavergtoje tėvynėje vis buvo d'elė mįslė. Paskutiniu metu šiek tiek susirinko žinių ir galima apytikriai susivokti.

Nuo 1935 m. veikęs Lietuvių Tautosakos archyvas 1939 įjungtas į Lituanistikos institutą atskiru padaliniu, nuo 1948 (?) savo savarankiškumą jau visai praradęs ir veikia kaip Lietuvos Mokslų akademijos Lietuvių k, ir Literatūros instituto vienas poskyris. Tautosakos mokslų srityje bando reikštis be iš seniai pažįstamų Z. Slaviūno ir J. Čiurlionytės dar Ameraziejus Jonynas, A. Mockus ir M. Vymerytė.

Z. Slaviūnas, nuo 1935 m. Lietuvių Tautosakos archyvo medijų skyriaus tvarkytojas, pastaruoju metu yra Valst. Vilniaus Pedagoginio instituto lietuvių literatūros katedros vedėjas. Taigi, atrodo, kad LTA tiesioginių pareigų neturi, nors pasitraukus dr. J. Balui, Z. Slaviūnas buvo vienintelis, kuris galėjo būti paskirtas į Lietuvių Tautosakos archyvo vedėjų.

J. Čiurlionytė-Abraitienė-Borutienė pasirodė su lietuvių medijų darbais, tačiau jos darbai jau sulaužyti sovietinio tautotyros mokslo "dialektinių" dėsnų, Margarita Vymerytė, be vieno kito plūstamojo straipsnelio, iki šiol su darbais nepasirodė.

Paskutiniu metu, atrodo, pagrindinių tautosakos darbininkų darosi A. Mockus, dabartiniu metu apgynęs mokslo kandidato laipsnį disertacija apie kun. A. Juškos dainas. 1954 m. gale jis buvo kažkokio tautosakos darbų organizatoriaus pareigose, "lietuvių tautosakos trumpojo kurso prospektą" rengė "sektoriaus vadovas".

Neva, teoretiniais tautosakos mokslo reikalais draskosi Ambr.

Jonynas, 1955 apgynęs "Baudžiauninkų kovos prieš feodalus atspindžiai buitinėse lietuvių liaudies pasakose". Iš jo vieno rašto "Pergalėje", matyti, kad A. Jonynas eina sovietiniu keliu ir tautosakos mokslas jam visai nepažįstamas.

Tautosakos rinkimas šiuo metu yra beveik sustojęs. Bandoma gelbėtis vasaros ekspedicijomis, bet pvz. 1954 m. vasarą dialektologinės ekspedicija Šilutės, Pagėgių, Jurbarko apylinkėse surinko a. 250 liaudies dainų su melodijomis. Iš K. Korsako 1956.IV.18 pranešimo dabar lietuvių tautosakos esą jau surinkta per 600,000 užrašų. Prisiminus, kad 1944.VII.1 buvo per 500,000 užrašų, tai naujai užrašyta labai mažai. Todėl suprantama, kodėl skundžiama si tautosakos rinkimo nesėkme.

Etnografijai šiuo vergovės metu yra dirbė: Klemensas Čerbulėnas (nuo 1936 dirbęs V. D. Kultūros muzėjuje Kaune), davęs per šį laiką tik vieną straipsnelį, Michalina Glenžaitė išleidusi naujai perredaguotus Lietuvių tautinius drabužius ir poroje straipsnelių iškeikusi "buržuazinę Lietuvą", Žilėnas ir A. Vyšniauskaitė yra davę po vieną arba du mažus straipsnelius. Per tuos dvyliką vergovės metų buvo surengta šešios etnografinės ekspedicijos (Svenčionių-Ignolinos srityje, Kupiškio, Žemaitijoje ir kt., kur, atrodo, buvo tiriama ne tiek lietuvių etnografija, kiek jiškosma rusų kultūros poveikio lietuviams.

Pranešėjai šį tyrinėjimą nužymi, kad buvo dirbama "pagal Baltijos kompleksinės antropologinės-etnografinės ekspedicijos planą". O tą planą paprasčiai nustato tokie vyrai, kaip B. A. Rybakov, N. N. Čerbakov, A. J. Brusov ir kt., surengę

(Nukelta 17 psl.)

Kultūrinė kronika

• Kun. dr. Andrius Baltinis Mokslių Studijų klubo trijų metų veiklos sukaktuviniame posėdyje skaitė pranešimą: "Dvasinė visatos sąranga".

Pasinaudodamas visatoje esančiu tikslingumu prelegentas norėjo įrodyti, kad dvasia nėra tokia bejėgė, kokia ją laiko Nikolai Hartmann. Kun. Baltinis dvasios primatą visatoje atstovavo taip stipriai, kad atmetė ne tik materializmą, bet ir apskritai materijai nenorėjo pripažinti savaimingos reikšmės jos sąrangoje. Fiziniai dėsniai, kurie galioja medžiagos pasaulyje, yra kažkas daugiau negu fiziniai dalykai.

Taip stipriai atstovaudamas dvasią visatoje Baltinis ne tik nesutinka su tais, kurie dvasią laiko bejėgiu dalyku, bet ir priešingai: kiekvieną jėgą jis laiko dvasinės kilmės dalyku.

Imdamas tikslingumą, esantį pasaulyje, savo galvą įvedė į pagrindą dr. Baltinis pasisako prieš egzistencializmą pažiūrą, kuri pasaulį laiko betikslu dalyku.

Kotryna Grigaitytė
Poezijos knygos "Širdis pergamente" autorė

Pranešimo koreferentu buvo kun. V. Bagdanavičius, MIC, kuris bandė kritiškai vertinti šias pažiūras. Šalia jo diskusijose dalyvavo: kun. dr. P. Celiešius, inž. J. Ruglis, Al. Plateris, kun. Urbonas ir kun. K. Matulaitis, MIC.

Pirmininkui P. Maldeikiui pasiūlius, nutarta šiais metais taip pat ruošti studijų semestrą. Semestro programai sudaryti išrinkta komisija iš inž. J. Rugio, kun. dr. P. Celiešiaus ir kun. Bagdanavičiaus, MIC.

Baigiant buvo konstatuota, kad klubo veikla šiais metais buvo didesnė ir gyvesnė negu būtų. Dauguma klubo narių reikšė pasitenkinimą, galėdami dvasiškai atsigaivinti nuoširdžio se ir giliose diskusijose. Minėjimas buvo baigtas vakariene Marijonų seminarijoje.

• Danutė Žilinskienė nuo šios akademinių metų pradžios pakviesta Melbourne universitete dėstyti sociologiją (Social Studies) trečių metų kurso studentams ir jai pasiūlyta visai pereiti į universiteto dėstytojų personalą. D. Žilinskienė 1954 m. baigė sociologijos studijas tame pačiame Melbourne universitete, Australijoje.

• Prof. Vlodo Jakubėno Muzikos studijos metinis pasirodymas įvyks š. m. birželio mėn. 16 d., šeštadienį, 6 v.v., Curtis salėje, 410 S. Michigan ave. Dalyvaus 34 jauni pianistai, grupė dainininkų, jų tarpe Rūta Lukoševičiūtė (Alice Stephens ansamblo narė) ir seserų Blandyčių trio.

• Gen. St. Raštikių raštai jau baigiami įrašyti.

• Prof. Vaclo Biržiškos palikimą tvarkanti komisija — S. Santvaras, J. Jašinskas ir J. Sonda — peržiūrėja vėlonies paliktus kelis tūkstančius lapų rankraščių. Yra likęs rankraštis "Aleksandryno", kurį 3,000 puslapių (mašinėle) sutrauktos biografijos iki spaudos uždraudimo rašiusių autorių. Paruošta nauja žymiai papildyta laida "Rašytojo kalendoriaus". Naujai peržiūrėtas ir iš pagrindų perredaguotas Lietuviškosios bibliografijos veikalas, apimęs nuo pirmos lietuviškos knygos iki 1904 m., iš viso 2,000 mašinėle rašytų puslapių. Palikta 222 puslapiai rankraščių "Studentai iš Lietuvos užsienio universitetuose XV-XVIII amžiuose". Taipgi yra sudarytas lietuvių istorijos straipsnių rinkinys — "Tarp mirusių žmonių ir gyvųjų knygų ir raštų" bei — "Praeities pabiro". Planuojama tuos rankraščius išspausdinti.

• Dail. Vaclo Rataiskis-Ratas m. m. kovo mėn. 28 — balandžio mėn. 10 d.d. Bissietta Art Gallery, Australijoje, suruošė savo grafikos kūrinių parodą. Parodoje V. Ratas išstatė 30 darbų, apimančių beveik 20 metų kūrybos laikotarpį. Iš ankstyvosios kūrybos buvo išstatyta dailis paveikslų iš Jūrų ir Kas-tytis serijos ir keli paveikslai iš Juodvarnių serijos. Daugumas naujesnių kūrinių sukurti Australijos gamtovaizdžio temomis, rodo stiprų naujo krašto egzotikos poveikį grafiko vaizduotei. Įdomūs V. Rato naujausieji šiais metais sukurti 4 darbai, kur grafikas, atsiskęs savo įprastos formos ir technikos, įšėjo naujų kūrinių temų ir priemonių joms išreikšti.

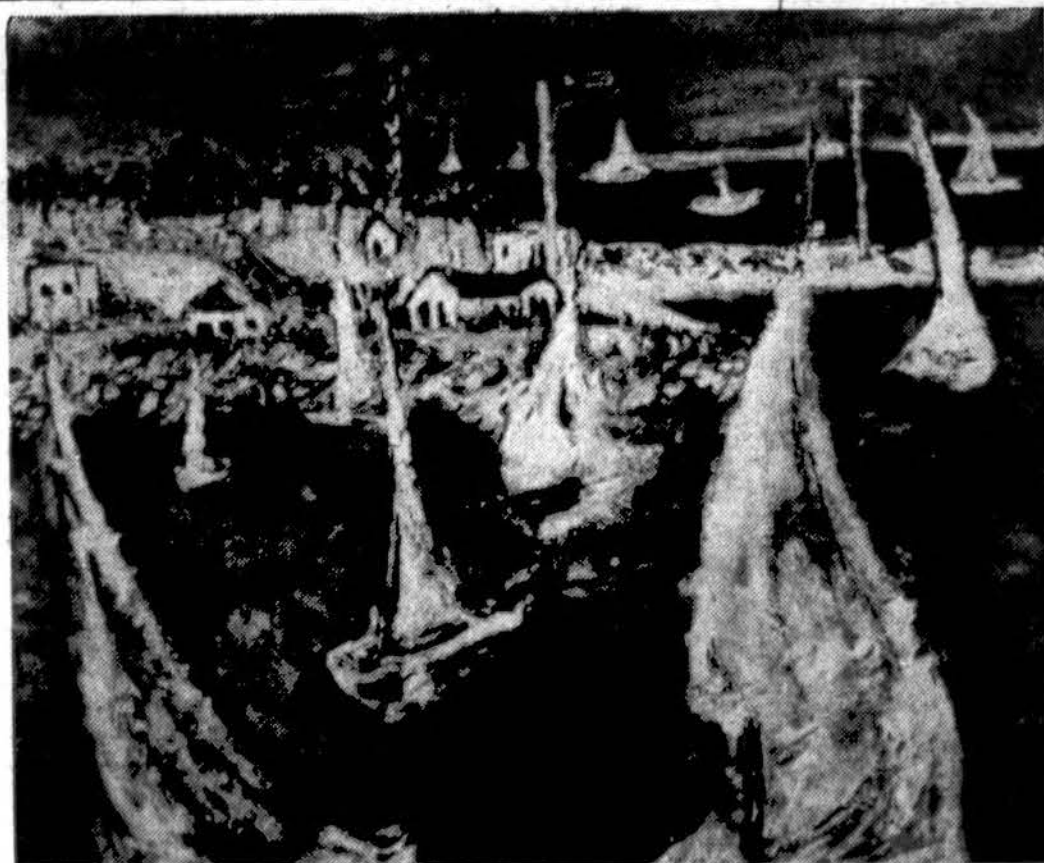
Nors paroda nebuvo labai išreklamuota, susidomėjimas ja buvo gana didelis. Visi didieji Sidnėjaus miesto australų laikraščiai parodą paminėjo ir atspausdino savo meno kritikų įvertinimus. Ši paroda buvo jau trečioji individuali dail. V. Rato darbų paroda Australijoje. Kitos dvi parodos buvo suruoštos anksčiau Perth, kur dailininkas ilgėsi laiką gyvenęs. Valstybinė Vakarų Australijos Meno galerija yra įsigijusi kelis mūsų tautiečio grafikos darbus.

• Gintaro per metus gaunama apie 250,000 svarų ir iš to kiekio apie 220, svarų gaunama Baltijos jūros pakrantėse. Gintaras yra sakai dabar jau išnykusios pušų rūšies, kuri vadinama Pinus Succinifera. Cheminė gintaro sudėtis C 10 H 16 O. Gintaras yra tik truputį sunkesnis už vandenį. Procentais jo sudėtis: anglis 78,96%, vandenilis 10,51% ir deguonis 10,52%. Aple tai plačiau "Lietuvių Dienos" rašo Irena Vidzianus.

• Antanas Nakas — harmonizuoja visą eilę liaudies dainų, naujai jo gautų, m'sriam ir vyry chorui bei solo balsui. Komp. Nako vedama fortepiono Muzikos studija šiemet švenčia 5 metų darbuotės sukaktį.

• Zenonas Kolba baigia paruošti kompoziciją naujam vitražui su šv. Jurgio paveikslu. Dabartiniu metu daug laiko skiria naujai suorganizuotai Amerikos Lietuvių Dailininkų sąjungai, kurios Chicago apygardos pirmininku jis yra išrinktas.

• V. Aisėla laivu United States birželio 1 d. iš Le Havre uosto išplaukia į JAV ir jau birželio 5 d. bus New Yorke. Vėl apsigyvenęs JAV-se žada parašyti mūsų dienraščiu naujų dalykų.

Laivelių uostas Michigane

J. Paukštėnė

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDZIUS IR S. BARZDUKAS

96. PAGALBA IR PAGELBA

Vienas mūsų skaitytojas klausia, kodėl šalia **gelbėti** yra dažnai raštuose vartojama **pagalba**, ne **pagelba**. Norint į šį klausimą atsakyti, tenka kiek patlėčiau pažvelgti į šios rūšies darinių grupę, jų darybą ir jų vėlyvesnes atmainas.

Yra pastebėta, kad tos pat šaknies daiktavardžiai ir atitinkami vientisiniai veiksmažodžiai dažnai tarp savęs skiriasi įvairiais šakniniais balsiais, pvz. **atlaidas**: leisti, atraitas: riesti, pakratas: krėsti, pašaras: šerti; mazgas: mezga, megzti, sargas: sargėti, vadas: vesti, malda: melsti, skala: skelti, skalpa: skelsti "skaliam būti" ir kt.

Šios darybos daiktavardžiai savo šakniniais balsiais dažnai sutinka su atitinkamais daiktavardžiais, arba kartotiniais, veiksmažodžiais, pvz. **atlaidas**: laidyti, **atlaikas**, **palaiikas**: laikyti, **atraitas**: raityti, **pakratas**: kraityti, **daigas**: daigyti, **malda** (plg. dar Vismaldas); **maldyti**, **mazgas**: mazgyti, **skala**: skaldyti ir kt. Tai yra gana senas dalykas, iš senovės paveldėtas ir plačiai pažįstamas kitose indoeuropiečių kalbose.

Bet ilginausi šie senoviniai santykiai daug kur pakitę, būtent — dažnai vartojant daiktavardžius su šakniniu balsiu a šalia veiksmažodžių su šakniniu balsiu e (plg. **naštą** neša, **mezgą** mezga, **vadą** vada ir kr.), šakninis veiksmažodžių balsis e tam tikrais atvejais galėjo būti iš analogijos vėliau pradėtas vartoti ir atitinkamuose daiktavardžiuose, kurie iš pradžių turėjo a. Pvz. dauguma lietuvių tesako **mazgas**, kurio senumą dar patvirtina ir latvių kalba, bet atskirose tarmėse šio žodžio vietoj jau sakomas ir **mezgas**, kuris, be abejonės, pagal **mezga**, **megzti** yra perdirtas iš senesnio **mazgas** arba tiesiogiai sudarytas iš šio veiksmažodžio. Tuo būdu galime suprasti, kodėl šalia **daigas** mūsų kalboje yra vartojamas ir **diegas**: pirmasis gali būti senas, o antrasis analoginis, vėlyvesnis darinys. Plg. dar **stembas** užuot **stambas**, **ledtekas** "ledo varveklis" užuot **ledtakas** ir kt. Taigi tuo pat būdu ir dabartinė **pagelba** lengvai gali būti perdirta iš **pagalba** arba tiesiogiai naujai sudaryta iš **gelbėti**, plg. dar **apvelzda** šalia **apvalzda**, tarm. **pašelpa** šalia **pašelpa**, **atliekas** šalia **atlaikas**, **atraitas** šalia **atlaikas** ir kt.

Bet dabar kyla klausimas: ar bendrinė kalboje vartotina antrojo kilimo **pagelba**? Mano nuomone, senovinė **pagalba** dar ir šiais laikais gali būti teikiama lytis, nes ji dar plačiai tebėra pažįstama, ir jos daryba gerai paliudijama gausaus kitų panašių darinių būrio, plg. **atlaida**, **atrama**, **atsarga**, **atskala**, **atsvara**, **parama**, **pašalpa**, **pašalpa**, **patelka** ir kt. Bet nieko negalima pasakyti ir prieš **pagelba**, nes ji irgi plačiai vartojama dabartinėse tarmėse ir kartais sutinkama jau net senoviniuose raštuose.

Antra vertus, dabar ir šiaip jau vartojama nemaža šios rūšies darinių su šakniniu e, pvz. **driekas** "kas driekiasi, yra išsitraukęs"; **pluoštas**, **sluoginis**: **driekti**; **pagela** "šaltas ir drėgnas oras"; **gelti**; **pagieža**: **gliežti**; **pasieka** "pasiekimas, atsiėmimas"; **siekti**; **savėika** "tarpusavinis veikimas"; **veikti** ir kt. Šis paskutinis žodis, **savėika**, yra naujadaras, ir jį sudarant sąmoningai buvo vengta šakninio a, nes **savėika** sudarytojams atrodė dviprasmiškas, kartais galinti būti suvokiama ir su veiksmažodžiu **viskyti**. Taigi dabartinė vartoseną ir gyvą daiktavardžių bei atitinkamų veiksmų

žodžio sąsaja gali visiškai nulenti kurio darinio išsilaikymą.

Analogija yra žymus kalbos gyvybės reiškinys: susidarydami analoginius darinius, dažnai net nejučiomis, žmonės padaro savo kalbą gyvesnę, imanomesnę, ryškesnę. Tokie dariniai kaip ***pagala**, ***pasalpa**, ***savėika** ir kt. daugeliui dabar atrodytų net neįprasti, ne visai ryškūs, nes asociacijos keliu juos galime jungti su veiksmažodžiais, su kuriais kalbamyčių darinių reikšmės nedaug ką bendro turi, arba bet koks jungimas su veiksmažodžiais iš viso yra neįmanomas; pvz. nežinomas joks daiktinis veiksmažodis su šaknimi gal-

Šiuo atveju ypač įdomu yra pastebėti, kad tam tikrais atvejais, kur nėra progos pasiekti asociacijai, dažnai nepasitaiko ir analogija. Pvz. seniau esame sakę: **seka pašaka**; bet dabar veiksmažodis **sekti** šia reikšme mažai bežinomas, todėl ir **pašaka** paprastai dabar tik sakome, ne sekame. Mat, veiksmažodis **sekti** "to tell, to narrate" pakeitus veiksmažodžiu **sakyti**, **pasaka** toliau begalėjo būti siejama su šiuo pastaruoju veiksmažodžiu, ir tuo būdu ji galėjo lig šiol išlikti nepaveikta analogijos, t. y. nepavirtusi ***paseka**.

Praktinę galime pasidaryti tokia išvada: analoginiai dariniai bendrinėje kalboje vartotini tokie, kurie plačiau pažįstami arba geriau tinka reikiamajai reikšmei imanomiaus pažymėti. Pvz. mums dabar daugiau pažįstami **mazgas**, **sargas**, **stambas**, **malda**, **skala**, **atlaidas**, **pašaras**, **atrama**, **atsvara**, **pašalpa**, **atlaikas** ir kt., ir todėl juos mes pirmiausia turime vartoti bendrinėje kalboje. **Pagelba** plačiai pažįstama šalia senesnės **pagalba**, ir todėl abu šie žodžiai yra įgiję lygias teises.

Ryšium su tuo aš tačiau siūlyčiau dažniau vartoti **pagelbininkas**, ne **pagalbininkas**, nes, viena, **pagelbininkas** yra lengviau tarti dėl dviejų priešakinių balsių e-i kaimynystės; antra, šis žodis gali būti ne tik išvestas iš **pagelba**, bet ir sudarytas tuo pat būdu, kaip ir **kaikurie** kiti daiktavardžiai su priešaga -hinkas; plg. **pagelbininkas** "kas pagelbi, padėjėjas": **gelbėti**, **keliaininkas** "kas keliauja, keliautojas": **kelti**, **šliaužininkas** "kas yra linkęs prieš kitus šliaužioti, pataikautojas": **šliaužti** ir kt. Pr. Skardžius

IS ARTI IR TOLI BALDU PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdanga. Pigus ir saugingas patarnavimas.
R. ŠERENAS
4446 S. Wood St., Chicago 8, Illinois, tel. VI 7-2972

TELEVIZIJOS ir Radio Aparatų Taisyklės
Sąjūdinimas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

Duopa ir įvairias skoningas bulkes kupa
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituania Ave.
Tel. Clifflide 4-6376
Pristatomo į visas krautus ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

ŠAKNINIAI VARDAŽODŽIAI

Pranas Skardžius vis dažniau ima pasirodyti su kalbotyriniais straipsniais moksliniuose užsienio žurnaluose. Neseniai išspausdintas jo vienas straipsnių prof. M. Vasmerio redaguojamame žurnale "Zeitschrift fuer slavische Philologie", dabar jau yra išspausdintas ir jo kitas straipsnis kitame žinyame vokiečių moksliniame žurnale "Zeitschrift fuer indogermanische Forschungen" (L XII 158-166), pavadintas "Alte Wurzelnomina im Litauischen" (Senieji šakniniai vardažodžiai lietuvių kalboje).

Cia autorius nagrinėja pačių seniausių žodžių darybą, kurių pėdsakų nebadaug berandame net seniausiose indoeuropiečių kalbose. Liet. kalboje jų irgi nebėra išsiaiškintų, bet vis dėlto iš jų liekanų dar aiškiai galime susekti jų buvimą ir liet. kalboje. Pvz. tokie daiktavardžiai kaip **dantis**, **širdis**, **žąsis** ir kt. seniau buvo linksniuojami daugiausia be balsinių kamienų, būtent — vs. vd. *das. km. dantes, nd. danti, dg. vd. dantes, km. dantų ir tt. Ilgainiui šiokie vadinamojo prieblsinio kamieno daiktavardžiai buvo paversti i-kamieniais dariniais: **žąsis**, **ies**, **žąsiai**, dg. vd. **žąsys**, bet km. **žąsų** ir tt.

CAMP DUNCAN
For Boys 9 to 16 years of age.
Located in Lake County, 50 miles northwest of Chicago on Route 12
Season June 25th to August 30th
Six 11 Day Periods
Rates per period \$21.75
plus 75c for insurance.
For Camp Folder call or write JAMES MAHON, Director
DUNCAN Y.M.C.A.
1515 West Monroe Street
Chicago 7, Illinois
HAYmarket 1-7800

P.&J. JOKUBKA
FV, DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavimas ir Taisyklės
4077 So. Archer Ave.
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU
PRISTATOMO VISOJŲ RŪŠŲ MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro.

BUICK'AS LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS

Mes mokame Aukštą Dividendą
MIDLAND
Savings and Loan Association
PER 40 METŲ VISU LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4036 Archer Avenue Tel. LA3-5719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MES PRISTATOME ANGLIS BEI PEČIUS ALIEJŲ DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS
Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keleto bloky ar keliasdešimtis mylių. Reikale šaukite mus.
Vieno kambario baldus arba viso namo — kreipkitės pas mus. Turį daug metų patyrimo perkraustymo darbe.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Mayne Avenue Tel. Virginia 7-7097

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.
Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.
Saugumą užtikrina Sąjūnyų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervas, o pelną — patyrusių ir sąjūnyvų vedėjų pastangos.
Galite taupyti sėkmingai asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.
Dėl paslaugų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Remia mokslinius tyrimus
Rockefellerio fondas per pirmą šiu metų ketvirtį mokslo tyrimams paskirstė \$2,377,842. Be to — dar davė 45 stipendijas studentams iš 17-kos kraštų.

DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. Išskyrus ketvirtadi. ir sekmadi.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
— Pritaiko akinimus —
6322 So. Western Avenue
VAL: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Seštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kitu laiku susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. tel. WALbrook 5-5076

DR. JUZE IR KESTUTIS AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street
Val. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto, 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet.; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Seštadieniais 10 iki 2 val. popiet.
Ofiso tel. GROvehill 6-1795
Rez. tel. GROvehill 6-5603

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-108 ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadi. 2-4 val. vak.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį.
Tel. ofiso LAfayette 3-6043
Rez.: WALbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9. Sešt. 1-5. treč. ir sešt. pagal sutartį.
Ofiso tel. GROvehill 7-0086
Rezidencijos tel. BEverly 8-3244

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasimatymai pagal sutartį.
Telefonas REPUBLIC 7-4900
Rezidencijos tel. GROvehill 8-1611

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadieniais pagal sutartį.
Ofiso tel. VIRginia 7-0086
Rezidencijos tel. BEverly 8-3244

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. Sešt. 2-7 val. p. Išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel. Yards 7-1166
Rezidencijos — STEwari 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 2-4 ir 6-8:30 v. p. Sešt. 2-7 val. p. Seštadieniais 1-4 val.
Tel. WALbrook 5-2670
Rez. Hilltop 5-1560

Dr. Alexander J. Javois
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadi. ir seštadi. pagal sutartį.
Tel. ofiso PR 8-3338, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadi. ir sešt. uždaryta

Telefonas GROvehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 1-4 popiet., 6:30-8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYMPIE 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 v. ir 6-8 v. vakaro. Išskyrus trečiadienius
Butas 1538 So. 49th Ave. Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso tel. LAfayette 3-3210, jei netalpėja, šaukite KEZdie 3-2368
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet. nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

REMKITE "DRAUGĄ".

Dr. Nina KRIAUCELIONAITĖ
(Gydytoja ir Chirurgė)
MOTERYŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS SPECIALISTE
8750 West 71st Street
(Kampus 71st ir California)
Tel. ofiso ir rez. REPUBLIC 7-4146
Val. 11-3 ir 6-8 v. v. Sešt. 1-4 p. p. Priėmimas tik pagal susitarimą.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmadi., antradi., ketv. ir penktadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečiadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadi. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. WALbrook 5-3765

Tel. ofiso YA 7-5557, rez. RE 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIŲSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA. Kasdien nuo 2 val. iki 4 val. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 uždara treč. visa diena ir seštadi. vak.

Tel. ofiso PROspect 6-2240
PROspect 6-4732
DR. A. MAGIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINES LIGOS
5700 S. Wood Street
Priėmimo val. tik pagal susitarimą nuo 2-4 val. kasdien ir nuo 6 iki 3 val. pirmadi. ir penkt. Trečiadi. ir seštadieniais uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 South Michigan Avenue
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiadi. Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel. Ofiso — Pullman 5-6766
Buto — ENglewood 4-4978

Ofiso HEmlock 4-5815
Rez. HEml. 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
8787 South Western Avenue
Valandos: pirmadi., trečiadi., ketvirt. penkt. 6:30-8:30 v. vak. Antradi. 10-12 val. ryto. Seštadi. 2-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
(Artl. Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12: 2-6; 7-9. Seštadi. 10-12. Trečiadi. uždaryta.
LAfayette 3-4949
Namy — CEDarcrest 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 East Halsted St.
Kasdien 2-7 val. vak. Seštadi. nuo 1-5 val. vak.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso tel. VICTory 2-1484. Resid. 2437 W. 62nd St., tel. REPUBLIC 7-8816.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REPUBLIC 7-2290
SPECIALIZUOTAS CHIRURGINES IR ORTOPEDIJOS LIGOS
3435 West 69th Street
VAL: Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 2:00 — 4:00 ir nuo 6:00 — 8:00. Sešt. nuo 2:00 — 4:00. Trečiadi. ir kitu laiku susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinimus, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite Yards 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9; Seštadi. 10 val. ryto iki 4; trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus.

Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930
DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 311)
Val. nuo 2-4 ir 6-8; trečiadi., seštadi. ir sekmadi. tik pagal sutartį. Jeigu netaipėja, viršmėniti telefonai šaukite Midway 3-0001

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas - Protėzinis
Aparatų-Protezų, Med. bandai. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t.t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1. ORTOPEDIJOS TEHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084.

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite perduoti telefonu: VIRginia 7-6640.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 6-4410
Rezid. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p.m. ir 6-8 p.m. Penktadi. tik po pietų.
Trečiadi. ir seštadi. pagal sutartį

Ofiso tel. Clifflide 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Seštadi. nuo 2 iki 6 val., Išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Val.: kasdien 5-8. Seštadi. 1-3. Telef. TOWNhall 3-0959
2534 West 68th Street
Val.: tik iš anksto susitarus.
Telef. HEmlock 4-7080, neatsakius skambinti Central 6-2294.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERYŲ LIGOS
Ofisas ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PROspect 8-1233 arba WE 6-5577
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr., Trečiadi. ir Penktadi. 6-9 val. vak. ir Seštadieniais 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-5484
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 7-9 vak. Trečiadieniais, seštadieniais ir sekmadieniais uždaryta

Tel. ofiso: DAnube 6-1126
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERYŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. Seštadieniais 1-4 v. p. p.

Tel. ofiso PROspect 6-9400
Rezid. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskeviciūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p.p. ir nuo 6-8 val. vak. Seštadi. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th St., Cicero
Kasdien 10-12 val. ryto ir 6-8 val. vak. Seštadi. 10-2. Trečiadi. uždaryta.
Ofiso ir buto tel. OLYMPIE 2-1351

Tel. ofiso VICTory 2-1581
Rez. VICTory 2-0742
DR. V. RILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p.p. ir nuo 6-8 v.v. Seštadi. 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak. Trečiadi. ir seštadi. pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 3 p. d. 6-9 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Vieš 25 metų patyrimo
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko akinimus, Kreivias akis, Ištaiso,
Ofisas ir akinų dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiadi. nuo 10-12, penktadienį 10-2 ir Seštadieniais 10-2 val. popiet.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palingvini akių tęmpimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo bei svajimo ir skaudančių akių karščiui. Pirmu keliu taisyti akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais elektrinius trūkumus. Speciali atyda kreipiamas mokyklos vaikams.
4712 South Ashland Avenue
Tel. Yards 7-1375
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Seštadi. 10:30 iki 6 val. Sekm. ir treč. uždara.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. VIRginia 7-6641; 7-4943
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.
Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Catholic Press Society
PRENUMERATA: Metams \$2.00 Chicago ir Cicero \$2.00 Keturį JAV ir Kanadoje \$2.00 Užsienyje \$2.00
SUBSCRIPTION RATES
\$2.00 per year outside of Chicago
\$2.00 per year in Chicago & Cicero
\$2.00 per year in Canada
Foreign \$3.00 per year.
1 mēn. \$0.25
3 mēn. \$0.75
6 mēn. \$1.25
12 mēn. \$2.00
Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Neprašyti straipsnių nemokamai. Jūs galite tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų kainą neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gavus pradžios.

In principis fortiter...

Dr. Prano Manelio sidabrinė sukaktis
J. PALUKAITIS, Melmo Park, Calif.

Tarsi, kaip vakar, didingai skambėjo Vilkauskio Katedros varpai kviesdami būrius žmonių į iškilmes. Ne vienas iš jų buvo atkeliavęs gerą kelių galą iš Znanavikijos, Garliavos, Pabrūšės ar net Dzūkijos, kad pamatyty savo sūnus ar artimo giminačio išventinimą kunigu. Ne vienam iš jų tikro džiaugsmo asara nuriudėjo per skruostus, kai Vilkauskio vyskupas Antanas Karosas bučiavo vos tik išventintus jaunuosius kunigus, o galingas Katedros choras iškilmnigai giedojo: "Jam non dicam vos servos, sed amicos meos" (Nebevadinsiu jus tarnais, o savo draugais)...

Tai buvo 1931 metais. Bet jau 25 metai prabėgo nuo to laimingo momento. Ir nei vienas iš tų 9 jaunųjų Kristaus Vynuo gyno darbininkų tada negalvojo, kad gyvenimo aplinkybės galėtų kaikiuriuos iš jų kada nors išlaikyti po platų pasaulį, kur jie turės dirbti tarp svetimųjų.

Šiandien mes randame vieną iš to būrio, kun. dr. Prano Manelį, tyloje ir susikaupime švenčiantį savo 25 metų kunigystės jubiliejų net prie tolimojo Ramiojo Vandenyno, eukolipitų ir palmių pavėsyje, Belmont, Calif.

paskyrė kun. Manelį į Vilkauskio Kunigų seminariją dėstyti moralinę ir pastoralinę teologiją bei kitus dalykus. Be profesoriaus pareigų, jam priskiriama ir prefekto pareigos, kuriose buvo iki 1940 m. birželio mėn. vidurio. Su mokslo metų užbaigimu kartu baigėsi ir laisvės dienų Lietuvai. Bolševikų armija okupavo Lietuvą. Vilkauskio Kunigų seminarija tuoj pat buvo panaudota Raudonajai armijai apgyvendinti. Kun. dr. Manelis, kaip ir kiti profesoriai, turėjo apleisti savo vietą. Varsarą praleido jis vikaraudamas pas kun. Joną Damijonaitį, Bagotosios parapijoje.

1940 metų rudenį, Lietuvos vyskupų konferencija kun. dr. Manelį paskyrė moralinės ir fundamentalinės teologijos bei lotynų k. profesoriumi Regijonalinėje Kunigų seminarijoje Kaune, o taip pat kartu ir seminarijos prefektu. Sunkios ir nesaugios buvo aplinkybės, kuriose jam ir kitiems teko tais metais dirbti. Bet Dievui padedant, nors ir su vargu, mok

Kun. dr. Pr. Manelis

slo metai buvo užbaigti pačiomis masiniu išvežimu į Sibirą dienomis.

Po rusų okupacijos, 1941 m. atsikūrus Vilkauskio Kunigų seminarijai, kun. dr. Manelis vėl grįžo į Vilkauskį ir čia dėstė moralinę ir pastoralinę teologiją bei kitus dalykus iki 1944 m. birželio mėn.

Lietuvių studijų rektorius

1944 metais karo audra išloškė kun. dr. Manelį už Lietuvos ribų. Jis pasiekė Bavariją, kur pas buvusį studijų draugą kun. dr. F. Wagner (Niederschöenfeld b/Raim am Lech) rado pastogę 7 savaitėms. Po to septyniolikos mėnesių kvičiamas išvyko kapeliono pareigoms į Engisches Institut, Wallerstein b/Noerdlingen. Čia kun. dr. Manelis sulaukė ir karo pabaigos, kuri atnešė jam taip pat ir naujas pareigas. Tretyje esantieji Lietuvos vyskupai paskyrė kun. dr. Manelį rektoriumi lietuviams klierikams studijuojantiems Eichstaetto Kunigų seminarijoje. Šias atsakingas ir gana painias pareigas kun. dr. Manelis sėkmingai ėjo nuo 1945 m. spalio pradžios iki 1950 m. gegužės mėn.

Lietuvių klierikų skaičiui Eichstaette sumažėjus, lietuvių rektoriaus užduotis buvo atlikta. J. E. vysk. V. Brizgiui reko-

menduojant, kun. dr. Manelis pakviečiamas San Francisco arkivyskupo John J. Mitty ir, vos tik atvykęs čia, 1950 m. liepos 15 d. paskiriamas vikaru į St. Gertrude parapiją Stockton, Calif. Čia kun. dr. Manelis laukė pirmuosius ledus pradėdamas mokytis anglų kalbą ir dirbti kunigo darbą svetimųjų tarpe. Dėl savo švelnaus būdo — vietinių labai pamėgiamas. Ypač jis čia, kaip mokantis italų kalbą, naudingas italams, kurių ten gausu. Bet 1952 m. rugsėjo 10 d. arkiv. Mitty pasiuntė kun. dr. Manelį į naują vietą, į College of Notre Dame, Belmont, Calif. kapeliono pareigoms. Čia ir dabar jis dirba kapeliono darbą ir dėsto vokiečių k. kolegijoje. Kun. dr. Manelis yra labai mėgiamas seselių dėl savo nepaprasto punktualumo, o taip pat ir studentų — dėl gražių, turtingų pamokslų anglų kalba.

Spaudoje

Kun. dr. Manelis yra nemažai pasireiškęs spaudoje, ypač periodikoje. Didžiausias jo veiklas — disertacija lotynų k. "De Regia Christi Potestate ad mentem S. Roberti Bellarmini" ("Kristaus Karaliaus valdžia šv. Roberto Bellarmino raštuose"), išleista Vilkauskioje 1940 m. Rašinėti pradėjo dar būdamas progimnazijoje, paskui seminarijoje neperodiniame klierikų leidinyje. Jo straipsnių buvo gausu įvairiuose katalikiškuose laikraščiuose ar žurnaluose, kaip tai, žvaigždė, Zemačių Prietelis, Židynys, Tiesos Kelias, Naujasias Gyvenimas, Žiburiai, Laivas, Lux Christi ir Draugas. Taip pat rašė ir Lietuvių Enciklopedijoje. Turi išvertęs iš vokiečių kalbos Jais, Pastoralinę Teologiją ir dar keletą dalykelių. Be to rinkinėja medžiagą iš skaitomų knygų bei žurnalų, verčia į lietuvių kalbą.

Nuo pat pirmųjų gimnazijos klasių kun. dr. Manelis priklausė Ateitininkų federacijai. 1926 m. buvo išrinktas Marijampolės rajono ateitininkų pirmininku. "Visa atnaujinti Kristuje" šūkis jauno Prano sieloje pasėjęs kunigystės idėjos diega. "In principis fortiter, in modo suaviter" (Tvirtas principuose, bet švelnus jų įgyvendinime) — tai kun. dr. Manelio taisyklė auklėjime, kurios jis ištikimai laikosi.

25 metų sukaktuvių progą tenka tik palinkėti gerb. kun. dr. Pranui Maneliui ir toliau savo idealiai kunigiškią dvasią šviesti svetimųjų tarpe ir gražiu pavyzdžiu bei paskatinti žodžiu vesti sielas artiau prie Kristaus!

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytą!

Tai, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

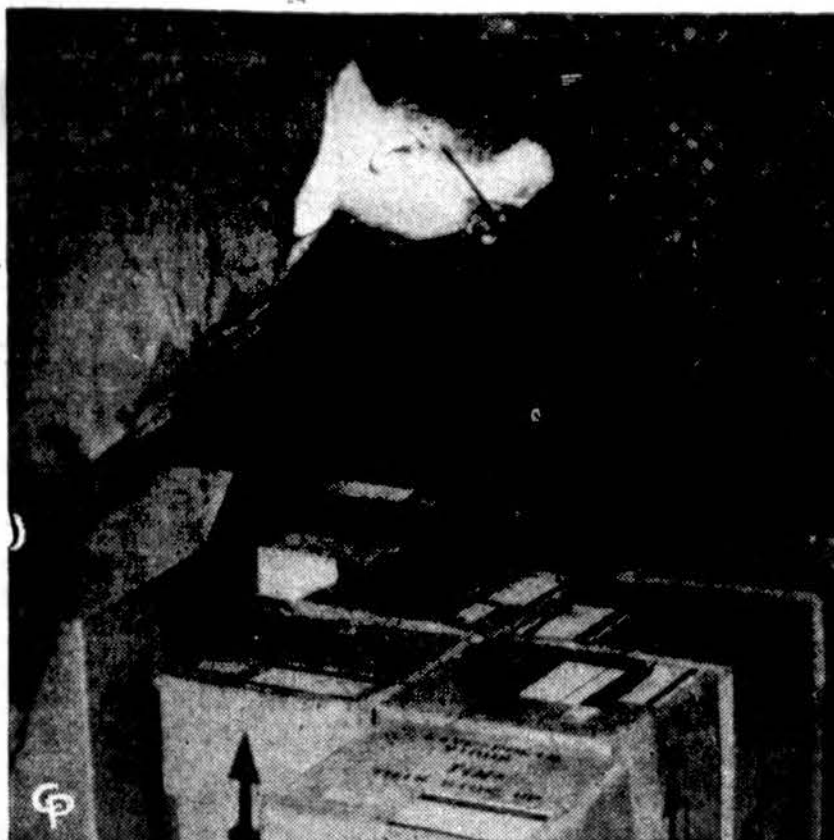
Kiekvieno taupytojo indėlai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadi., antradi., penktadi. ir Trečiadi. 9 ryto iki 12 val.
Šeštadi. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadi. 9 val. iki 5 val. vak.

POLIO VIRUSO SIUNTA

Mikrobiologijos profesorius dr. M. Mayer žiūri į siuntą gyvo polio viruso, kurio indas sudužo lėktuvu gabenant iš Washingtono į Baltimore. Skubiai sfengiasis pašalinti pavojų keleiviams, lėktuvo tarnautojams ir kroviniams. (INS)

Vienas senovės įrašas

KUN. DR. K. MATULAITIS, MIC, Clarendon Hills, Ill.

Tarp negausių senovės lotynų įrašų yra vadinamame "DUENOS" inde ilgokas įrašas.

Tai ypatingas rudo molio indas, susidedas iš trijų nedidelių puodelių ir sujungtas į vieną trilypi indą. Jis buvo rastas Romoje, dauboje prie Kvirinalo, 1880 metų pradžioje. Aplink indą yra trijų dalių įrašas, etruskų rašmenimis padarytas, su ta ypatybe, kad įvedamas rašmuo O, ko etruskai savo 17 alfabetau neturėjo, anot D. Diringer "The Alphabet", 1948, p. 496; J. E. Sandys "Latin Epigraphy", 1919, p. 40.

Iš žemės sluogsnio ir iš rašmenų mokslininkai teigė, kad įrašas priklauso IV š. pradžiai, o D. Diringer nukelia raštą į VI š. pirm Kristaus.

Tekstas esąs pasilikęs ryškus; rašytas iš dešinės į kairę. Pirmu kartu tekstą paskelbė Diessell, "Annali dell' Inst. Archeol. Romano" (1880), p. 158. Nuo tada prasidėjo teksto aiškinimai. Kaikurie mano, kad tekstas esąs iš graikų kalbos išverstas praeiksmas. Tą nuomonę pirmas pareiškęs R. S. Conway, "American Journal of Philology", X, (1889), 543; ji pasekė daug kitų.

Paprastomis raidėmis parašytas tekstas šiaip atrodo (Tekstas nėra suskirstytas į žodžius):

1) IOVESATDEIVOSQOIM-
EDMITATNETEDEDENDOC
OSMISVIRCOSIED
2) ASTEDNOISOPETOITE-
SIAIPAKARIVCIS

3) DUENOSMEDFECEDEN-
MANOMEINOMDZENCINEM
EDMANOSTATOD

Visa paslaptis, — kaip suskirstyti į žodžius, nežinant iki šiol mokslininkams etruskų kalbos.

Buecherlis skaito sekančiai: Iovi, Saturno deis qui me mitat, ne te intus comes virgo sit adest, nisi Opi Tutesiae pacari vis; Duenos me fecit propter mortuum ut die noni me mano sistito". (Rein. Mus. 36, 355).

Prof. Conway išvertė į anglų kalbą šį tekstą šitaip: May the Gods Jove, Vejove, Saturn, (grant) that Proserpine, to whom they suffer this vase to be despatched, shaw thee no favour. Unless thou, indeed, art willing to make thy peace with Ops Toitesia. Duenos made me (as a curse) against Manos, and let no evil fall to Duenos from me" (Am. Jour. of Philology X, 1889, 445-449).

F. D. Allen sako, kad įrašas esąs "išaiškintas su nemažu kiekiu galimybių, kad taip gali būti" (Harvard Studies, 1898, 53 ff.).

Thurneysen visą įrašą aiškina kaip dovaną mylimajai (Kuehn Zeitschrift, 1897, 193).

Iki šiam laikui mokslininkai nesutaria kuris aiškinimas yra tiksliausias. Tai duos man, progos į įrašą pažiūrėti lietuviu akimis. Aš tekstą šiaip skalda į žodžius lietuviškai ir lotyniškai: 1) IOV — jau — iam, esat — esat — estis deivos — deivos — deae, qoi — kai —

quando, med — medų — mel, mitat — mintat — manducatis, nei — nei — neque, teden — tadien — isto die, Docosmis — Docosmis — Docosmis (?), virco — (ra)-virko — ploravit, sied — sėdjs — sedens; 2) as — as — ego, ted — tad — enim, noisi — nueis — u — veniam, ope — upe — flumine, toi — tuo — cito, tesiai — tiesiai — directe, pakarovois — pakraščiais — litore; 3) duenos — dujai-dviese — ambo duo, med — medų — mel, feeden — pakel'n — in vase mittimus, manom — manon — meum, einom — einam — eamus, dzenoi — dienio — in die, ne — ne — non, med — medų — mel, mano — mano — meum, statod — statot — statutis.

Atrodo, kad įrašas yra keletas sakinių, keletas skirtingų minčių; tik pradžia ir pabaiga kalba apie medų. Ir pats indas bus skirtas, rodos, medui dėti.

JAU ESAT DEIVOS KAI MEDUM MINTAT NEI TADIEN DOCOSMIS? VERKĖ SĖDJS AS TAD NUEISIU UPE TUOJ TIESIAI PAKRASČIAIS DVIESE (DUJAI) MEDU PAKELIN (SUDEJOME) MANON EINAM DIENOJ NE MEDU MANO STATOT.

Daug žodžių yra panašių lotynų kalbai, bet daug daugiau lietuvių kalbai. Mano galva, lietuvių kalba yra geresnis raktas į senovės kalbas, negu lotynų kalba, ypač norint suprasti etruskų kalbą.

Pomėgiai ir malonumai ateina iš lauko, tačiau džiaugsmas — gimsta viduje.

— Fulton Sheen

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Siunčiame į Lietuvą, SSSR teritoriją ir visą Europą pilnai apmokėtus angliskų medžiagų, avalinės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, taip pat išsiunčiame ir įkainuojama vietoje siuntėjo supakuotus siuntinius. Labai pigūs pas mus užsakomi vaistai. 60 gm steptomycino ir 50 cc pencilino tik \$37.30 siunčiant ekspresu iš Anglijos. Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.

Dirbame 6 d.: 9—6 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th Street,
Chicago 23, Ill.
Tel. CRawford 7-2126

BERNIUKŲ VASAROS STOVYKLA PRIE ATLANTO MAINE, GARSIAJAME ATOSTOGŲ KRAŠTE

Tėvų Pranciškonų priežiūroje, Kennebunkport, Maine. Stovykla prasideda liepos 7 d. ir baigiasi rugp. 5 d. Norintieji gali pasilikti ir ilgiau.

Berniukai priimami nuo 7 m. iki 16 metų.

Stovyklą lietuviškoje dvasioje praveda prityrę vadovai

Užsiregistruoti iš anksto šiuo adresu:

FRANCISCAN MONASTERY, Kennebunkport, Maine

KĄ GALI JUMS

JURJONO BENDROVĖ

3524 So. Halsted St. Tel. Bishop 7-3371 CHICAGO 9, ILL.

pasilikti? O gi štai ką:

SIENPOPIERIŲ: įvairiausių spalvų, puikiausios rūšies, naujausios laidos, pradedant nuo 20c vienetą velti.

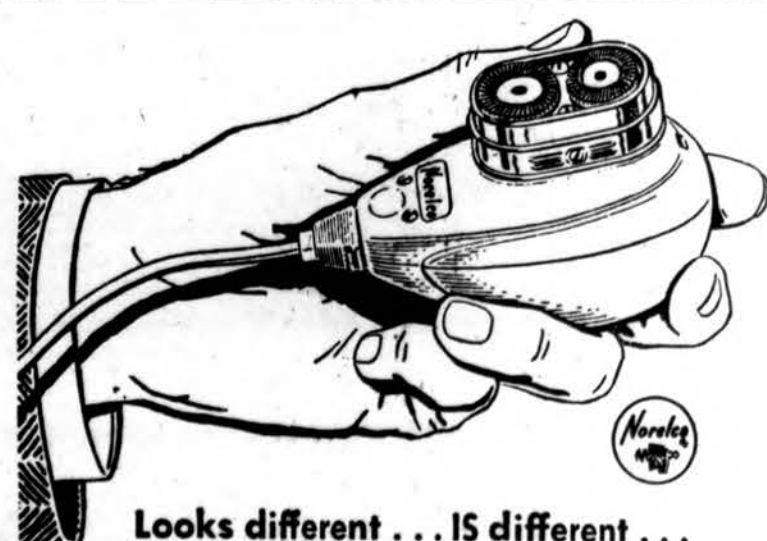
DAŽŲ: žvilgančių, pusiau žvilgančių (šilkinio žvilgėjimo), matinių iš vidaus ir iš oro dažymui, pradedant nuo \$1.93 galioną.

NAMŲ RUOŠOS REIKMENŲ: Pletų, kavos ir arbatos servyzų, porcelano ir fajanso vietinių ir importuotų, Kepimui formų, blėkų ir elektrinių indų kaina žemiau konkurencijos!

DOVANINIŲ PREKIŲ: įvairioms progoms: vestuvėms, gimtadieniams, vardadieniams ir bet kokioms sukaktuvėms. BIRUTES ir DARIAUS-GIRENO SOKOLADINIŲ SALDAINIŲ.

IMPORTUOTŲ PREKIŲ: Vokiškų kiseninių plunksnokių, pradedant nuo \$1.50 vienetą, temperatūrai matuoti termometrų C & F padalinių, pradedant nuo \$1.16 vienetą, kristolo dirbinių ir chrominių padėklių su puikiais vaizdais ant stiklo dugno, pradedant nuo \$3.38 vienetą ir

DAUGYBĖ KITŲ PREKIŲ, kurių čia neįmanoma išvardinti. Raskite pačiam užtekti, pamatyti ir įsitikinti.

Looks different... IS different... and what a wonderful difference it is

Only Norelco has rotary blades... electric shaving's first basic improvement in 22 years

1. shaves according to beard's natural growth pattern
2. catches whiskers whichever way they grow
3. face needs no break-in period
4. self-sharpening blades
5. lubricated for life, never needs oil
6. quietest of all 4 leading electric shavers
7. easiest shaver to clean — no fumbling with parts

Get your NORELCO today on a 15-day Free Home Trial

Norelco
ROTARY BLADE SHAVERS

\$24.95
AC/DC
With Travel Case.

ARBET'S, INC.

2442 W. 47th St. Chicago, Illinois

Tel. VI 7-0700

DALIS KIEKVIENO DOLERIO...

Kurį jūs uždirbate turėtu atsidurti jūsų taupomoje sąskaitoje. Fairfield Savings, jūsų pinigai

gai pelnys pastovius, augštesnius negu kitur dividendus du kart metuose su apdraustu saugumu. Fairfield

Savings yra North Sidės didžiausia taupymo įstaiga. Turtas virš \$46,000,000.00 STIPRUS.

FAIRFIELD Savings

AND LOAN ASSOCIATION
1601 Milwaukee Avenue
Chicago 47, Ill. EV 4-3600

J. Aleksandravičiaus ryžtas

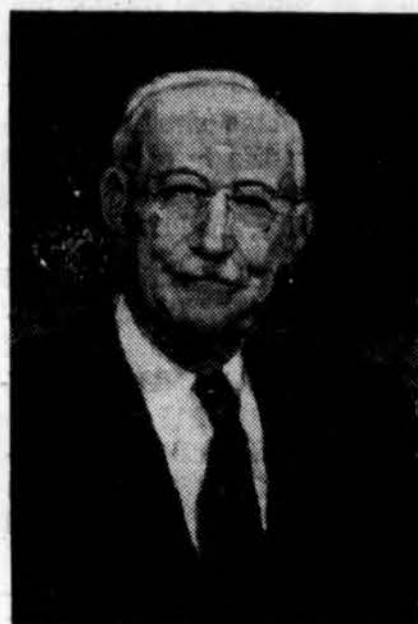
G. KRIVICKIENE, Washington, D. C.

Tuo metu, kai vienas kitas iš mūsų atsidūręs tarp svetimųjų ir netekęs aplinkybių savo tiesioginiam darbui, jaučiasi lyg išmuštas iš gyvenimo kelio ir todėl dažnai praranda kūrybinę nuotaiką, vašingtoniški Jonas Aleksandravičius ryžosi nenuleisti rankų. Negalėdamas šiame krašte gauti vietos, kuri būtų artima jo širdžiai ir tuo pat metu teiktų jam kasdieninę duoną, jis susirado sau darbą Katalikų universiteto knygų ryšykoje. Bet ir tokiose aplinkybėse nebuvo lemta Jonui pasukti visiškai neįprastą: jis tuo jau atkreipė daugelio dėmesį savo skoningu, dažnai tiesiog meniškumu vertingų knygų išsiimu. Tuo nesitenkindamas, jis spėjama laiku, vakarais, ėmė tame pačiame universitete lankyti specialius knygryšystės kursus ir po kurio laiko juos sėkmingai baigė, įsigydamas šios savo naujos specialybės diplomą ir tuo laiduodamas tolimąjį pragyvenimą.

Turėdamas tvirtesnį pagrindą po kojomis, Aleksandravičius su dar didesniu užsispyrimu skverbiasi toliau, bet šį kartą jau į savo mėgstamojo darbo platybes: kiek tik suspėdamas jis piešia, piešia daug ir įvairiomis temomis. Jis piešia ne taip sau, tik dėl pramogos, — jis savo piešiniais dalyvauja kasmetinėse Washingtono D. C. dailininkų parodose, jais atkreipia amerikiečių dėmesį ir net laimi premijas. Štai 1952 m. per metines Metropolitan State Art Contest jis laimėjo antrą premiją už alyumi pieštą portretą, o 1955 m. per aštuonioliktąsias State Art varžybas jis gavo pirmąją premiją už alyjiniais dažais pieštą paveikslą „Vieno naktį“ (Monastery at night); tai pamėginę jo laukia The Sunday Star 1955 m. spalio 23 d. pabrėždamas tuo paveikslu dildingumą ir savitiškumą jo tamsias spalvas. Kita proga The Evening Star, 1954 m. birželio 2 d. aprašydamas Real Estate rūmų salės dekoravimą, atkreipė ypatingą dėmesį į lietuvių tremtinio Jorjo Aleksandravičiaus milžinišką medžio ir metalo instrukciją, vaizduojančią Teisybę su svarstyklėmis ir kalvą, knyga ir pelėda.

Be dalyvavimo metinėse Metropolitan Art parodose, J. Alek-

sandravičius 1950 m. buvo dar suruošęs savo kūrinių parodą puošniose Pranciškonų vienuolyno patalpose, o 1953 m. per lietuvių meno ir muzikos festivalį, suruošė Mindaugo karūnacijos ir krikšto 700 m. sukaktuvėms paminėti, jis dalyvavo Statler viešbuty, Washington, suruošto lietuvių dailininkų parodoje drauge su Galdiku, Jonynu, Kiaulėnu ir kt. Dėl to The Sunday Star 1953 m. birželio 23 d. rašė: „Daugumas piešinių buvo natūralistinio, suprastinto pobūdžio. Vietiniu požiūriu

J. Aleksandravičius Portretas

įdomiausi du paveikslai buvo Jono Aleksandravičiaus, kuris gyvena Washingtone ir dalyvavo paskutinėse trijose Metropolitan State Art varžybose Nacionaliniame muziejuje. Paskutinį lapkričio mėnesį jis laimėjo šioje parodoje antrąją premiją už alyjiniais dažais pieštą paveikslą.

Jono Aleksandravičiaus kūriniai iš tikrųjų yra įdomūs. Jo tapyti paveikslai, daugiausia portretai ir gamtos vaizdai, kuriuose atsispindi jo neramios dvasios veržimasis ir subtilus tėvynės ilgesys, yra gražūs savo turinčiu spalvingumu ir išbaigimu. Portretuose jis vykusi pagausa žmogaus charakterio, būdingąsias jo dvasines savybes.

Reikia tikėtis, kad J. Aleksandravičius, nepalūždamas sukuriant šios buities verpetuose, sukurs dar nemažą kūrinį, kuriais visi žavesimės — ir mes lietuviai, ir kitataučiai dailės žinovai, kurie Joną jau pažįsta ir yra įvertinę.

Ką aš veiksiu su knyga?

Vienas žymus lietuvis pedagogas, kalbėdamas apie intenciją, savo paskaitoje, tarp kitko, pasakė: „Kai jums teks atsikvėpti į inteligento namus, kur kambariai bus iškloti brangiais kilimais, apstatyti gerais baldais. Jei jis jus vaišins skaniais valgiais bei brangiais gėrimais, nesiskubinkit jam pripažinti augstos inteligencijos. Pirmiau meskit žvilgsnį į jo namų knygynėlį, biblioteką. Jei jo nuosava biblioteka atitiks jo išsilavinimui bei užimamam vėta, tada nedvejodami galėsite jam pripažinti augstą intenciją. Bet, jei, vietoj jam tinkamos bibliotekos, pastebėsite tik keletą menkos vertės knygų, susilaikyt nuo jo augsto įvertinimo intencijos atžvilgiu. Tikras inteligentas ir kukliame kambarėlyje turės savo namų knygynėlį.“

Vakarų pasaulyje kasmet išleidžiama nemažai lietuviškų knygų. Jų yra gana įvairių ir jos galėtų patenkinti visus skaitytojus. Bet lietuviai, savas, lietuviškas knygas mažai perka. Tiesa, yra daug lietuvių ir net inteligentų, kurie knygas skaityti mėgsta, bet jas pirkti vengia. Yra daug atsitikimų, kad vieno asmens įsigytą knygą skolinsai skaityti net dešimt

asmenų. Jei taip daro varge gyvenę lietuviai, gausios šeimos, tas pilnai pateisinama. Bet kai tai daro gerai uždirbą ir net viengungiai, inteligentai, tas yra visai nepateisinama.

Jei važiuojamas traukiniu be bilieto yra skaitomas negarbingu dalyku, nes apvagiama gelžkelių administracija, tai taip pat yra negarbinga skaityti skolintas knygas, nes tuo būdu apvagiama knygų autorius bei jos leidėjas. Tokį pat negarbingą patarnavimą atlieka ir tie asmenys, kurie knygas skolina tiems, kurie jas pilnai gali įsigyti. Knygas skolinti ir net padovanoti tinka tik varge gyvenantiems lietuviams.

Knygai panašus dalykas yra kinas. Tenai knygose surašytos mintys perduodamos vaizdais bei garsais. Filmų bendrovės apmoka filmams panaudotų knygų autoriams bei leidėjams. O jos pinigų renka iš kinas lankančių žmonių. Kas nori pamatyti filmą, įeidamas į kiną, turi pirkti bilietą. Bilietą turi pirkti kiekvienas įeinantis į kiną, nes jo kitam paskolinti negalima. O ir tą pačią filmą, kas ją nori pamatyti kita dieną, vėl turi pirkti bilietą. Visai kitaip yra su knyga. Ją galima skaityti daug kartų be atskiro

atlyginimo. Bet per daug negarbinga pakankamai uždirbančiam knygą skolintis ir tuo apvogti jo autorių bei leidėją.

Gyvenimo praktika rodo, kad tremties sąlygose lietuviškas knygas daugiau perka tie lietuviai, kurie mažiau uždirba ir vargingiau gyvena. Geriau uždirbantieji palinksta į prabangą ir dvasinis penas — knyga — jiems nebereikalingas. Taigi, prabanga daug kam yra blogas ir net pavojingas dalykas. Kad daugiau uždirbą lietuviai mažiau perka lietuviškų knygų, tai rodo ir vienos, pernai išleistos, knygų metinis balansas. Čia patiekiami keletas davinų, kiek tos knygų egzempliorių tenka tos kolonijoms vienam tikstančiam lietuviui:

New Yorkas, JAV	1 egz.
Chicago	1 „
Detroitas	1 „
Waterbury	1 „
Bostonas	0 „
Baltimore	0 „
Philadelphia	0 „
Londonas, Anglija	5 „
Montrealis, Kanada	1 „
Torontas	5 „
Hamiltonas	20 „

Iš šio lentelės sužymėtų vietovių, ypatingai garbė tenka Hamiltonui. Hamiltoniečiai lietuviškų knygų platinime tokių rezultatų pasiekė dėl savo aktyvių knygų platintojų. Nešiojant knygas po namus, jų galima išplatinti 4–5 kartus daugiau, negu jas pardavinėjant tam tikrose vietose.

O yra JAV lietuvių kolonijų, kur gyvena 15,000 lietuvių — trys lietuvių parapijos, o nėra nė vieno lietuviškų knygų platintojo. Jei lietuviška knyga skaitoma lietuviškumo veiksmu, tai tas rodo, kokių sparčių žingsnių kankurios lietuvių kolonijos žengia nutautėjimo keliu.

Vienas ukrainiečių profesorius, istorikas, lietuvių tautą priskyrė prie greičiausiai nutautančių tautų. Jis pasakė: „Lietuviai, prieš 500 metų vadydami didelius Europos plotus, tų kraštų žmonių ne tik nesulietvino, bet priešingai — jie patys nutautėjo. Dėl to šiandieną Ukrainoje yra ukrainiečių su lietuviškomis pavardėmis.“

Tikrai taip yra. Viename name su šio straipsnelio autorium gyvena ukrainietis Soltys. Tai šimtprocentinė lietuviška pavardė. Bet jis lietuviškai visai nesupranta, nes ir jo tėvai kalbėjo tik ukrainietiška. Tai vis lietuvių silpnadvasiškumo atgarsiai. Tuo pačiu keliu lietuviai eina ir Vakarų pasaulyje. Nenuostabu, kad iš lietuvių inteligentų ir tenka išgirsti žodžius: „Ką aš veiksiu su knyga!“ Suprantama su lietuviška knyga.

J. Vildūnas

Nekalbėk blogai apie žmogų, jeigu tikrai nežinai; o jeigu tikrai žinai, tai savęs paklausk: kamgi aš tai turėčiau pasakoti? — Jones K. Lavater

KRONIKA

• Šimtas metų Nemuno laivininkystei. A. Merklio „Aiduo se“ paduodamomis žiniomis, Nemuno laivininkystės pradžia siekia 1856 metus, kai grafas R. Tyzenhaus paleido Nemunu nuo Kauno ligi Tilžės plaukiojantį „Kestutį“ ir „Nerį“. 1880 metais dvarininkas Semaška nuo Nevėžio įrengė „Birutę“, o Kauno žydas Frumkinas — „Kurjer“. Tuo metu garlaiviu taip pat plaukiojo nuo Kauno ligi Prūsų sienos.

• Oskaro Milašiumi susidomėjimas auga. Kaip „Aidai“ praneša, Columbijos universitete, New Yorke, šiuo metu apie jį rašomos dvi disertacijos. Argentinos poetas Lysandro Galtieri baigia rašyti nuodugną studiją apie Milašiaus gyvenimą ir kūrybą. Prancūzų kompozitorius Tamosi parašė operą pagal Milašiaus dramatinę veiklą „Miguel Manara“. Statant jos premjerą, dirigavo Andre Cluytens, Paryžiaus operos dirigentas.

1956

TELEVIZIJOS FONOGRAFAI
Tik pas mus pirkdami gausit

• Nemokamai 3-jų mėn. pilną garsoniją — darbas ir dalyva.
• Nemokamai vidaus antena ir instaliavimas.
• Iki \$100.00 ir daugiau nuolaidos už jūsų seną televiziją.
Be to, visokius radijus, rekordavimo aparatus, lempos, baterijas, daiktus ir kitą firmų televizijos NUOSIRBUS LIETUVISKAS PATARNAVIMAS

Frank's TV and Radio
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
3240 South Halsted Street
Telefonas CALumet 5-7252
FRANK KERSIS IR
PAULIUS F. ENDZELIS

SOPHIE BARGUS
RADIO PROGRAMA
15 WGES stoties — Banga 1890
NUO PIRMADIENIO IŠ PENTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SESTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7–8 v.
SEKAD. 8:30–9:30 v. r. 15 stoties
WOPA — 1490 kl.
Chicago 29, IL. HEMlock 4-2415
7121 So. ROCKWELL ST.

Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
Garantuojame darbą ir dailę.
J. MIGLINAS
Telef. — HUmbold 6-1038

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turime daug didelį sunkvežimį
ir apdraudas
2813 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraileiskite visų uždirbtų pinigų. Taupykite nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Jūs galite pasiųsti paštą. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas tai pymas visados moka gerus dividendus.

2202 WEST CERMAK ROAD
Tel. VIRginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketv. nuo 9-tos val. ryto iki 5 val. vak. Seštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiad. visai neatidaro.

Lietuvių Prekybos Namai

BALDAI — NAUJAUSIO STILIAUS —
BE BROKŲ

SĄSKAITOS BE
FINANSŲ
KOMPANIJŲ

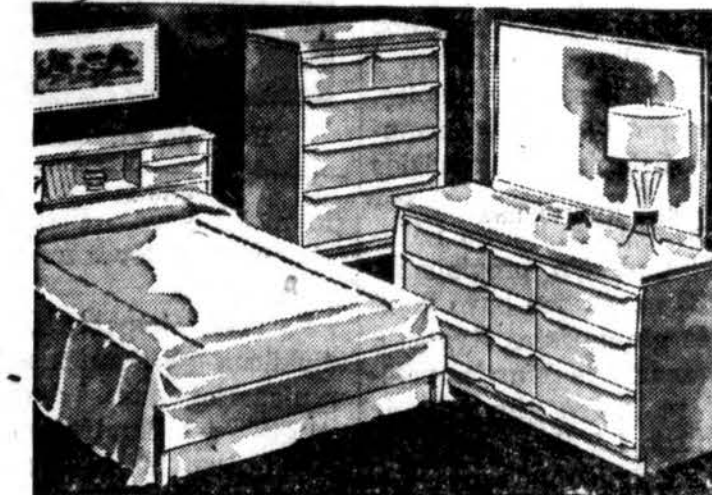

Didžiulis pasirinkimas svečių kambario baldų, 100% vilna ar nailon, su dviem ar vienu foteliu nuo \$150.00—350.00

Vien 50 įvairiausių valgomųjų, Mahagoni, riešuto, ar ažuolo, vyšnios medžio — 7 dalių valgomieji nedegamu viršumi Formica labai puikūs, stiliaus pas mus tikrai \$129.00

Miegamieji ažuolo, riešuto ar Mahagoni medžio — su šli fuotu sidabro veidrodžiu dreiseris — komoda — lova — dvi lempos, pas mus tik \$149.00

Virtuvės stalai chromo su formica viršumi, 5 dalių stalių ir 4 kedės nuo . \$39.00—\$99.00

Kilimai 100% vilna, 9x12 puikių spalvų \$59.00
Šaldytuvai 8 cub.-pėdų, 1956 metų tik \$175.00
Parcelano pečiai virimui: Crown, Universal, Norge ir daug kt. \$99-149
Knygoms spintos stiklo durim tik \$29.00
Kavos staliukai ažuolo ar riešuto medžio tikrai \$6.50
Telefonui staliukai, ažuolo, riešuto ar Mahagoni, tikrai \$2.50
9x12 linoleum įvairių spalvų tik \$6.50

FURNITURE CENTER, Inc.

3224-26 South Halsted Street Telefonas - VICTory 2-4226

Atidaryta pirmadieniais, ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val.

TRAPISTO DIENORAŠTIS

Už uždaro vienuolyno sienų
DR. JUOZAS PRUNSKIS

Tolimoje Kentucky valstybėje, uždareme ir kietame trapistų vienuolyne, didžioje nuošalumoje gyvena rašytojas ir dailininkas Thomas Merton, kurio veikala yra patekę į sąrašus labiausiai perkamų knygų JAV-se.

Jeigu apskritai vienuoliai daro tris įžadus: neturto, skaisybės ir paklusnumo, tai trapistai, kitaip dar vadinami cisterciatais, prie šių prideda dar du: gyvenimas vienoje vietoje ir pilnas ištvermės pakeitimas. Tuos penkis įžadus yra padaręs rašytojas Tomas Merton.

Visiškame atsisirbime nuo pasaulio

Kaip vyksta dabartinis jo gyvenimas? Apie tai labai daug sužinome iš jo spaudoje paskelbtų dienoraščių, vėsto už trapistų vienuolyno mūrų: "The Sign of Jonas" (išleido Doubleday and Co, Garden City, N. Y., p. 352, kainą 95 centai, Image book laida).

— Aš norėčiau žinoti, kaip pradėti reikšti dėkingumą Dievui ir Mūsų Motinai, už atveidimą mane į šią vietą, — rašo jis savo pirmoje to dienoraščio dienoje.

Trapistų regula sunki. Kasnakt antrą valandą jie keliasi maldoms. Dienomis kiekvienam yra privalomas rankų darbas ūkyje, esančiame prie vienuolyno. Kaip dienoraštyje jis pažymi, būna naktų, kada prieš jų celių duris ledan sušalę šventas vanduo. Visiškas atsisirbimas nuo pasaulio. Bet mūsų rašytojas — patenkintas, nes, kaip jis rašo:

— Tik vienas dalykas teliko dėl ko verta gyventi — Dievo meilė; ir tik viena tiera nelaimės priežastis — nemylėti Dievo (p. 48).

Trapisto gyvenimas dar tuo ypatingas, kad čia kiekvienas vienuolis laiką praleidžia tyliame susimastyme, nekalbėdamas net su kitais vienuoliais, reikalaujant susidomėjimo ženkais. Merton nebūtų nei savo dienoraščio rašęs, jeigu ne įsakymas jo vadovybės.

Ir tuose jo paties pasirinktuose suvaržymuose, rašytojas kartoją šv. Boneventūros žodžius: — Laisva yra ta širdis, kuri neriša jokia kita meile, tik Dievo meile.

Askezės keliu įgytoji laisvė. Šioje askezės keliu įgytoje laisvėje jis netgi randa idealias sąlygas savo kūrybiniam pasididžiavimui.

— Menas ir askezė. Menininkas turi būti laisvas, kitaip jis apvaldys medžiagą, vieton kad jis medžiagą apvaldytų. Ir dėl to menas reikalingas asketizmo. Religiniai asketai turi kaituoti pasimokyti natūralaus iš menininkų asketizmo, kurs yra organiškas, su menininko sūsių, be užkandavimų paties to asketizmo. Čia nerizikuojama daryti iš to savo tikslą. Tačiau menininkas turi kait laimėti ir iš religinio asketizmo: šis iškelia jį ne tik augščiau jo asmens, augščiau jo vartojamos medžiagos, bet ir augščiau jo meno, kurs paprastai linkęs jį kontroliuoti (p. 56).

Vienatvės ilgesys

Skaitant dienoraštį, tenka stebėti jo ilgisiu vienatvės. Jis rašo: — Šiandien aš, atrodo, buvau labai užtikrintas, kad nuošalumas yra Jo man skirtis valia ir kad pats Dievas mane šaukia į tyrumus. Tačiau tie tyrai nebūtinai geografiniai — tai širdies nuošalumas, kur gimę didžiausieji pergyvenimai ir vėl atgimdomi Dievu (p. 59).

Net ir būdamas visai uždareme vienuolyne, jis dažnai patiria nuošalumą, kaip tai matyti iš pastabos jo dienoraštyje: — Šią popietę maždaug per

pusantros valandos aš užsidariau ir užmiršau viską, buvau vien tik su Dievu, pirma lauke, o paskiau bažnyčioje.

Atsiakyres nuo žmonių, jis nuoširdžiai susigryvenęs su Dievu gamta:

— Tas visas miškų ir kalvų peizažas palaipsniui darosi prisotintas mano maldų ir psalmių ir knygų, kurias aš skaitau lauke po medžiais ar žiūrėdamas per sieną, ne į pasaulį, bet į miškų, į mūsų vienatvę. Visas, ką aš matau, pasidarę taip turtinga dėl manęs...

"Išgelbėk mane nuo manęs paties"

Ar nekankina jo atsiminimai pasaulyje gana linksmai praleistų dienų? Štai kokią palyginimą jis duoda savo pergyvenimų dabar ir tada:

— Kelias, kurį Tu (Viespatie) nutiesi prieš mane, yra lengvas, palyginus su tuo sunkiu keliu mano paties valios, kurį vedė mane į Egiptą, prie plytų be šiaudų (suprask — į vergiją. J. P.). Jeigu Tu leisi žmonėms mane girti, aš tuo nesirūpinsiu. Jeigu Tu leisi jiems mane peikti, aš dar mažiau tuo rūpinsiuos, negi būsiu linksmas. Jeigu mane siusi prie darbo, aš jį priimsiu su džiaugsmu, ir tai bus man poilsis, nes Tu to nori. Ir jeigu Tu mane siusi poilsui, aš išsiuos Tavyje. Tik išgelbėk mane nuo manęs paties; išgelbėk mane nuo mano paties asmeniško, nuodindančio veržimosi pakeisti viską, elgtis nelogiškai, judėti, kad judėjus, sumaišyti viską, ką Tu sukurkai. Leisk man išsitišti Tavo valioje ir būti tyloje. Tada Tavo džiaugsmo šviesa sušildys mano gyvenimą. Jo ugnis degs mano širdyje ir švies Tavo garbei. Tai štai dėlko aš gyvenu.

Trapisto psichologija

Kai šimastome į tas jo idėjas, mums darosi įdomi trapisto psichologija. Jeigu anksčiau kai kada galvojome, argi reikalingi uždari vienuolynai, ar negeriau turėti tokius organizuotus idealistus su gilesne socialine dvasia, kad jie maišytųsi tarp žmonių ir juos šildytų, tai dabar prisimename ir kitą pusę: juk Bažnyčia neivieno nevaro ir uždara nuošaluma, o jeigu kas pats tai pasirenka, jeigu nuošalumo kontempliacijoje jis randa savo laimę ir gyvenimo prasmę, argi nebūtų peržiūrėti tai uždrausti arba bent kreivomis į tai žiūrėti?

Tas autorius gyvenimas nuošalumo susikaupime išugdo jam ypatingą valios ryšį. Pvz. sužinojęs apie kankinį dėl tikėjimo Kijijoje, jis rašo (p. 85):

— Galbūt ir mes skirti kankinimo aukai, kuri pasaulio akyse bus niekinga, apgailėtina, žema. Ir vis dėlto ji baigtusi mūsų didžiausia garbe. Gal nėra didesnis garbės, kaip būti suniokintam neteisėtos ir paikos laikos galybės (— valstybės), kelia jį ne tik augščiau jo asmens, augščiau jo vartojamos medžiagos, bet ir augščiau jo meno, kurs paprastai linkęs jį kontroliuoti (p. 56).

Nemoka gaisinti laiko

Mes klystume, jeigu manytume, kad uždaras vienuolynas tai nieko neveikiant ramus gyvenimas. Kaip tik priešingai, ten pabrėžiamas reikalingas didelio darbštumo. Kai jį vienuolys mirė broliukas Gregorius, mūsų aprašomo dienoraščio autorius T. Merton pasklause vyresnyj, kurio vėlonis nusipelnė to visų vienuolyno jam pripažįstamo šventumo. Vyresnysis atsakė:

— Broliukas visada dirbo. Jis net nežinojo, kaip galima būti neužsiėmus. Jeigu jis buvo pasijutęs priziūrėti karves ganyklose, jis ir ten rasdavo pakankamai darbo. Jis atnešdavo ki-

biurus uogų. Jis nemokėjo laiko gaisinti.

Rašytojų viršūnės

Kai mūsų autoriaus Tomo Merton knyga "Seven Story Mountain" pasidarė labiausiai perkamu veikalu JAV-se, atleidavo daugybė laiškų, ir reikla stebėtis, su kokių nuolankumų jis visa tai priėmė. Jis rašo:

— Laiškai, kuriuos jie man rašo, yra daugiausiai apie Dievą ir apie atradimą vilčių. Tačiau aš neturiu savęs apgauti, manydamas, kad jeigu jis myli Dievą, tai jau aš esu kaip nors svarbus. Vienintelis dalykas, kurį aš turiu atsiminti, tai mano paties didesnė pareiga su rasti Dievą ir išnirti man pačiam Jame, nes tik Jis vienas yra svarbus.

Ilgėsys vienybės su Dievu

Merton taip labai ilgisi vienybės su Dievu, kad vieną dieną dienoraštį įrašęs tik tą vieną sakini:

— Kaip gražios Sekminės, Dieve, neleisk, kad aš atimčiau nuo Tavęs laiką, kurs tepriklaus Tau kontempliacijoje (pusl. 108).

Dieviškos šviesos ir šilumos poveikyje jis nori iširti, įsaudamas:

— Aš džiaugiuosi, kad nesusvertas dėmesio, kad nieko nereikiu visatoje. Tai juk vienintelis kelias į vienatvę (p. 116).

Ir tas nuošalumas, padedamas jam jungtis su Augščiausiu Idealu, yra priežastimi, kad iš jo išsiveržia šūkiai, kaip šis: — O, Viespatie, aš esu taip laimingas, galėdamas būti Tavo namuose (p. 108).

Ir gal tik kontempliacijos nuošalume gali subręsti tokia meilė, kokią jis sako:

— Myliu Dievą... Nieko kito nenoriu, tik Jį mylėti. Manyje glūdi slapta Jo meilė ir nenoriu aš apie tai kalbėti... Meilė yra vienintelis dalykas, kuris įgalina mane toliau krutėti.

Metafiziniai ryšiai

Trapisto susikaupimo Meilėje niekas neišblaško. Per metus jiems tėra leista tik keturis kartus gauti laiškus. Kiekvieną kartą iš jų keturių jie tegali parašyti du atsakymus, ir iš tų per metus išsiunčiamų aštuonių laiškų, trumpų laiškų, keturi turi eiti namiškiams.

Silpnėjant ryšiams su pasauliu, rašytojas jaučia augančius metafizinius ryšius:

— Nuo diakonato Marija paėmė mano širdį nuosavybėn, — rašo jis (p. 172). Metafizinė tiesa į visiškai apvaldo ir apie Kūrėją jis atsiliepia: — Jo valia yra Jo išmintis ir Jo begalinės tiesos pasireiškimas. Ji teka iš tiesos ir neša mums tiesą. Ji mus pagriebia ir neša nenusakomą tiesos potvyniu. Jo vala nešioti savo širdyje, savo mintyje ir savo meilėje yra gyventi šventume ir laimėje (p. 173).

Ekstazės augstumas

Ypatingai ta mūsų rašytojo ekstazė pakyla tapus kunigu, kaip jis prisipažįsta (p. 182-183):

— Po savo pirmųjų mišių aš tobulai, ir tai pirmą kartą gyvenime, supratau, kad niekas kitas pasaulyje nesvarbu, kaip tik mylėti Dievą ir jam tarnauti su paprastumu ir džiaugsmu. Aš aiškiausiai pamaciau, kad yra beprasmiškas ir iliuzorinis dalykas dairytis kokio iškilais ir nepaprasto būdo Jam tarnauti, tai visi paprasti tarnavimo būdai darosi kilūs ir nepaprasti, kai tik juos perkeliame Jo meilė... Kas gi gali būti lengvesnio, kaip leisti Dievui gyventi jumoje ir mylėti Jį, kurs juo myli? (p. 182-183)... Aš stoviu prie altoriaus su akim, išplautomis amžinybe, ir tampa vienu iš tų, kurie atgimę amžinybei (p. 198).

AR VERTA?

\$2.00 į metus, kad užtikintum gražius plaukus. Mergin NEW ERA — per 40 metų pasiektingai vartojamas. Šiukštelė \$2.00 už 8 oz. bonką.

F. BITAUTAS

302 S. Pearl St., Denver, Colorado

KRONIKA

• Tapytojo Juozo Pautieniaus kūrynių paroda Great Necke-New Yorke susilaukė nemažesnio pasisekimo nei Chicagoje. Ji buvo atidaryta gegužės 5 ir turėjo baigtis gegužės 13 d., tačiau Almus galerijos lankytojas pagedaujant parodą teko pratęsti dar dvi savaites ir ji baigėsi gegužės 27 d.

Parodą prateisus joje lankėsi visa eilė dailininkų, politikų veikų, visuomenininkų, spaudos atstovų. Jų tarpe buvo: Vlko pirm. J. Matulionis, dr. J. Diėpinigaitis, J. ir G. Danieliai, dailininkai: V. K. Jonynas, R. Viesulas, Gedvilienė, Witkus, A. Subačius, Merker, amerikietė skulptorė Shavetz, tap. F. Shwindt ir kt.

Parodoje buvo ištatyta apie 20 būdingiausių šio dailininko darbų iš kelių kūrybos laikotarpių. Bene du darbai buvo skirti pardavimui ir jie jau parodos pradžioje buvo parduoti.

Dėl parodos pratęsimo ir priartėjusios vasaros dail. J. Pautieniaus numatyta paroda Californijoje — Los Angeles mieste nukeliama į ateinančių metų žiemos sezoną.

• Vytantui Donielaui Sydnėjaus universiteto humanitarinių mokslų fakultetas suteikė filosofijos magistro laipsnį už mokslinį darbą "The Motion of Essence", kuris buvo įvertintas labai gerai (first class honors). V. Doniela jame nagrinėjo filosofinę esmės sąvoką antikinėje graikų filosofijoje — pas Pitagorą, Platoną ir Aristotelį, kartu paliesdamas esmės sąvokos išsivystymą racionalistinėje XVII amž. Dekarto ir Leibnico filosofijoje. Darbas, apimantis 170 mašinėlę rašytų puslapių, kaip rimta mokslinė

studija, paimtas Sydnėjaus universiteto bibliotekon. Vyt. Doniela gimnaziją baigė tremtyje ir atvykęs į Australiją tuoju stoji į universitetą, kurį su augščiausiais įvertinimais baigė prieš dvejus metus.

Šalia studijų V. Doniela gyvai dalyvauja vietos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Jis yra ALB-nės Krašto valdybos narys, Lietuvių Enciklopedijos tal kininkas, lietuviškų laikraščių Australijoje bendradarbis ir savaitgalio mokyklos mokytojas.

V. Doniela yra pirmasis lietuvis Australijoje, įsigijęs tokį akademinį laipsnį.

PASIRINKITE NEPAPRASTĄ DOVANĄ TRAPISTŲ VIENUOLIŲ!

gaminti valsty koseval ir vyninės jellies — marmeladai. "Ideali dovana bet kuriai progai".

Dėžė sešių įvairių vynu jellies — marmelado, 8 uncijų stiklinuose induose. Graži dovana dėžė \$7.75

Dėžė dvylikos įvairių valsty konservų, dvylikos uncijų stiklinuose induose. Graži dovana dėžė \$7.75

GRAŽIOJE DOVANOJE DĖŽEJE Dvylika įvairių skonių, supakuotų plastikose trijų uncijų stiklinose, tai dovana, kuri bet kam patiks. GRAŽI DOVANA \$3.95

I kainas įskaitytos persiuntimo išlaidos JAV-bėse.

Slųskite užsakymus —

TRAPPIST PRESERVES, Dept. L St. Joseph's Abbey Spencer, Massachusetts Gamin ir pakuoja vienuoliai St. Joseph's Abbey, Spencer, Mass.

A-B-C TV SERVICE
REPAIR SERVICE
CALL MADE PROMPTLY
CITY ALL RADIO & TV REPAIRS
LONG BEACH 1-4898

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.
3241 S. Halsted St.
Tel. CALumet 5-7237

TELEVIZIJŲ IŠPARDAVIMAS

- 21 c. CBS, Stalinis \$89.95
- 21 c. Zenith Stalinis \$119.95
- 21 c. Admiral Console \$149.95
- 17 c. RCA Victor \$69.95
- 21 c. RCA Victor \$129.95
- 21 c. Philco \$139.95
- 21 c. Traylor \$89.95
- 21 c. General Electric Console \$139.95
- 24 c. Console \$139.95
- 24 c. General Electric \$159.95
- 24 c. N. Kalmus \$109.95
- 21 c. Sonora radio ir Phonografas kombinacija \$149.95
- 21 c. Admiral Kombinacija vertės \$595.00 už \$279.50
- Trumpųjų bangų ir F.M. radijos \$89.95
- H. F. Console radio ir automatinis Phonografas vertės \$299.50 už \$149.50
- F. M. ir A. M. Radijos po \$24.95
- Radiojos su laikrodžiu \$14.95
- Mažos radijos stipgintais \$11.95
- RCA Victor automatinis Phonografas Nr. 45 nupigintas \$24.95
- Stalinis (3 speed) automatinis phonografas ir radio \$34.95
- Springfield Phonografai po \$19.95
- Elektriniai, mažai phonografai po \$5.95
- Maži rekordai, 7 colių, vienas po 7 centus.

Budrikas viską garantuoja ka par duoda. Televizijas ir radijas į 30 dienų turite progą apmalyti. Sutaissome televizijas pigiai.

LENGVI ISMOKĖJIMAI

Atdara Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais vakarais iki 9:30. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val. po pietų.

Budriko radijo valanda Ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 7 val. iš WHFC stoties 1450 kil. Mūsų atspėjimo kontestas. Dovanos.

LEGULO, Department D.
5615 W. Eddy St. Chicago 94, Ill.

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR GASOLINĖS STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobilams daly. Firestone padangos.
1934 West 59th Street Tel. GROvehill 6-9136
M. CESAS, patyręs auto specialistas

FOR THAT IMPORTANT DAY OF YOUR LIFE!
YOUR WEDDING FLOWERS From PEOPLE'S FLORIST
1850 W. 47th St. LA 3-1786
(Bob & Shirlee Bandyk)
Specializing in Corsages and artistic floral designs for all occasions

For Modern Kitchens
NEW "SILVER DORMEY"
DORMEYER
CHROME PLATED
PORTABLE MIXER WITH BRILLIANT MIRROR FINISH
only \$21.95
New "Silver Dormey" does every job big mixers do! Beats the heaviest batters quickly, completely... gently folds in lightest ingredients. Has 3 speed-tested speeds for folding, stirring, mixing, beating, whipping! Beaters release automatically! Lifetime mirror finish won't peel, chip, crack, or stain—ever! Come see this marvelous little mixer today!
LIFETIME MIRROR FINISH
LIGHTWEIGHT—ONLY 3 1/2 LBS.
STANDS ON END WHEN NOT IN USE
STAINLESS STEEL BEATERS
5-SPEED DIAL SELECTOR
Factory Guaranteed by Dormeyer

ARBET'S, INC.
2442 W. 47th St. Chicago, Illinois
Tel. VI 7-0700

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas!
11 gabalų — tikslai už \$169.00
I šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springas, matrasas su vidurinėmis spirokėmis, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėti vakarais. Parduodame išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuosimčių. Prieš perkant baldus, užaukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirškite kainas.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2816 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711
Felix Ilauskas, sav. ir menadzeris
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

JONAS GRADINSKAS
Kambarių vėsintuvai, vėdintuvai; radio: vokiški, kišieniniai, nešiojami, automobiliniai; televizijos; telefonai, varomai baterijomis
J. G. TELEVISION COMPANY
2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998
TAISYMAS GARANTUOJAMAS RAŠTU — 100%

SEGHEITI TRAVEL BUREAU
2451 So. Oakley Avenue Tel. YArds 7-3278

MES PAROPINAME KELIONES LKUTVAIS, GELZKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAJVAIS.
Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome afidevitus. Pasinaudokite.

MARQUETTE GELIŲ KRAUTUVĖ
KORSAZAI, GELES VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS. Atidara vakarais ir sekmadieniais.
Savininkai: ANDRIUS ir ELENA (BANDOM) STANULIS
2743 West 69th Street Tel. PROspect 6-0781
(priešais šv. Kryžiaus ligoninę)

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir taisymas
2846 W. 69th St. REpublic 7-1941

ADDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TRUKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PILNŲ IR SAŽINGAS PATARAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAilbrook 5-9209

Joninių papročiai

VLADAS MINGELA, Detroit, Mich.

Nepriklausomaj Lietuvoj buvome surinkę apie 200,000 dainų; pasakų ir sakmių — 34,000; patarlių ir mįslių ir priežodžių — apie 135,000; tikėjimų-burtų — 105,000; liaudies melodijų — 25,000. Iš viso buvo surinkta įvairių lietuvių tautos (liaudies) kūrinių, kurieėjo iš lūpų į lūpas, iki mūsų laikų — apie pusę milijono. Iš čia paminėtų tautosakos užrašymų iki šiol sugebėjome išspausdinti 5,000 pasakų, 16,000 patarlių ir priežodžių, o kitų dalykų dar mažiau. Vykdomą darbą nutraukė Sovietų Rusija, okupuodama Lietuvą.

Mūsų tautos etnologas ir folkloristas dr. Jonas Balyš sugrupavo lietuvių tautosaką (Lietuvių Tautosakos skaitiniai I-II d., 1948) į 6 skyrius:

- Liaudies pasakojimai;
- Eiliuotoji liaudies kūryba;
- Liaudies tikėjimai;
- Papročiai;
- Liaudies vaidyba;
- Pusiaur eiliuotoji liaudies kūryba.

Ketvirtą skyrių dr. Jonas Balyš suskirstė į 3 poskyrius ar grupes, būtent:

- svarbiųjų įvykių gyvenime papročiai (krikštynos, vedybos, laidojimo apeigos ir t.t.);
- metinių švenčių papročiai;
- su darbais susiję papročiai.

Joninės, atrodo, galima priskirti prie metinių švenčių papročių.

Nepriklausomaj Lietuvoj Joninės iškilmingai švėsdavome. Tuos papročius ypatingai mėgo mūsų jaunimas: pavasarininkai,

skautai, jaunlietuvių, šauliai. Lietuvos Šaulių Sąjunga Jonines buvo pasirinkusi net savo metinę šventę. Kasmet, artėjant Joninėms, L. Šaulių s-gos Tautinio Auklėjimo ir Propagandos skyrius kasmet išsiuntinėdavo atitinkamą aplinkraščių šaulių rinktinėms, o šiųjų vadai tą pateikdavo visos Lietuvos šaulių būriams. Tuose aplinkraščiuose buvo iškeliami Joninių apeigose glūdi gražūs mūsų senovės papročiai.

Joninių šventės išvakarės prasidėdavo birželio 23 d. vakare. Vietovė tam tikslui buvo parenkama augštesnė: koks kalnelis prie upės arba prie ežero; taip pat tam tikdavo kurios nors istorinės vietos (pvz. Kauno pilies gruvėsiai) ir t. p. Būtinai čia užkuriamas laužas arba keli. Jaunimas gražiai žaidžia, šoka ratelius, dainuoja tau tiškas dainas ir padoriai linkminasi. Uždegamos ir augštai iškeliamos smalos statinės. Tas viskas sudarydavo įspūdžio. O čia dar šaudomos raketos ir deginamos kitos panašios ugnys.

Birželio 24 d. prasidėdavo pamaidomis, iškilminga dalimi, paradais, kalbomis, sporto ir šaudymo rungtynėmis ir t.t.

Joninių papročiai senovės

Ir senovės Joninės buvo svarbi jaunimo šventė. Turime užsilikusį daug pasakojimų apie papartio žiedo įšėkojimą Joninių naktį. Raganos ir undinės siautėdavo aplinkui. Jos visaip trukdė žmogui tą žiedą atrasti ir jį nuskinti.

Joninių išvakarėse buvo renkamos gydomosios-vaistinės žo-

lės. Čia vėgi jaunimo darbas. Po naujų Joninių tos pačios vaistinės žolės netikdavo gydomai, kadangi praradavo savo gydomąją galią. Vaistinių žolių rinkimą vadindavo "kupoliavimu". Ant ilgus kartes stipriai pririšdavo žolių kuokštą ir tą kartį iškeldavo į viršų (tai dar ydavo derliaus apsaugai). Tai ir buvo vadinama, kupolė arba kaupolė.

Dažnai poromis jaunimas šokinėjo per didelį liepsnojantį laužą: kurie vikriai persokdavo — vedybos ilgai neužtrukdavo. Be to, Joninių naktį užmegstos pažintys dažniausia užsibaigdavo gerai — sutuoktuvėmis.

Gyvenant emigracijoje, svietimame krašte, mūsų jaunimui ne reikėtų užmiršti mūsų senovės papročių. Mūsųji skautija ir kitas organizuotas lietuviškasis jaunimas — ateitininkai, vyčiai, studentai ir kt. birželio 23 d., Joninių išvakarėse galėtų uždegti tuos džiaugsmą nesančius laužus... Galbūt ir jiems nereikėtų įšėkotis sau draugo ar draugės svetimųjų tarpe...

Chicagos švariausias ir moderniausias Piknik Daržas — BUCO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

Vainikai į upes
Upė ir vainikėlis — ta turime daug liaudies dainų. Jų kilimė daugumos atvejų vedama iš Joninių papročių.

Joninių išvakarėse mergaitės pindavo vainikus, mesdavo atgalios per galvą į medį. Jeigu vainikas užkliūdavo medžio šakose pirmu metu, tas reikėdavo, kad mergaitė ištėkėsianti po vienerių metų; jeigu užkliūdavo penktu metu — reikėdavo, kad mergaitė ištėkėsianti po penkerių metų.

Vainikams gėles ir žalumynus mergaitės dažnai rinkdavo iš įvairių, gana toli vienas nuo kito, laukų. Nupintus vainikus eidamos miegoti pasikišdavo po pagalve. Jeigu tą naktį mergaitė prisapnuodavo kurį nors jos pažįstamų vyrų — tas reikėdavo, kad ji būtinai už jo ištėkėsianti.

Ir senovės, ir nepriklausomos Lietuvos laikais, Joninių išvakarėse mergaitės prie degančio laužo plukdydavo vainikėlius. Dažniausia po ju. Prie vieno savo, prie kito bernelio numy-

Comptometro - Mašinraščio Mokykla

P. Keslino vadovaujama, persikėlė į Gage Parką ir prima naujus kursantus.

Ten pat galima išnuomoti arba nusipirkti ir comptometrą. Dabartinis Mokyklos adresas: 5543 So. Albany. Tel. WALbrook 5-4315.

KRONIKA

• **Lietuvių enciklopedijos VIII tomas** jau išspausdintas ir atiduotas įrašti. Jis apima G uadala jara — Instrumentacija, G ir H raides redagavo Pr. Čepėnas, I, J ir Y — J. Girmis. Jiems talkininkavo 176 bendradarbiai, įvairių sričių specialistai.

Irištos knygos pažadėtos atiduoti leidyklai išsiuntimui pirmąją birželio (3-9) savaitę. Administracija ruošia išsiuntimui reikalingus sąrašus. Devintasis tomas pradėtas rinkti.

Iš didesnių straipsnių paminėti: Gudija, Guma, Habsburgai, Hanza, Heidegger, Hegel, Herezija, Hititai, Homeras, Honorijus, Horacijus, Hugo, Humanizmas, Humoras, Iliustracija, Impresionizmas, Indėnai, Indija, Indoeuropiečiai, Inkvizicija, Inka. Su lietuvių gyvenimu susiję didesnieji straipsniai: Gul tuvės, Gumbinė, Gustaitis, Ham burgas, Hamiltonas, Hanau, Hartfordas, Herbas, Hetmonas, Hymanso projektas, Horodlės aktai, J. ir M. Yčai, Ignalina, Ylakiai, Ilgasis grašis, Ilguva, Inkorporacija (Lietuvos į Sovietų Sąjungą), Instrukcija senojėje Lietuvos-Lenkijos valstybėje. Tomą puošia per 450 įvairių iliustracijų.

Chicagos švariausias ir moderniausias Piknik Daržas — BUCO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praeityje, mes norime jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime jums sutvarkyti gerai ir greitai.

METROPOLITAN STATE BANKS yra atsižymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikysena. Jis pergyveno abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigų pagal pareikalavimus.

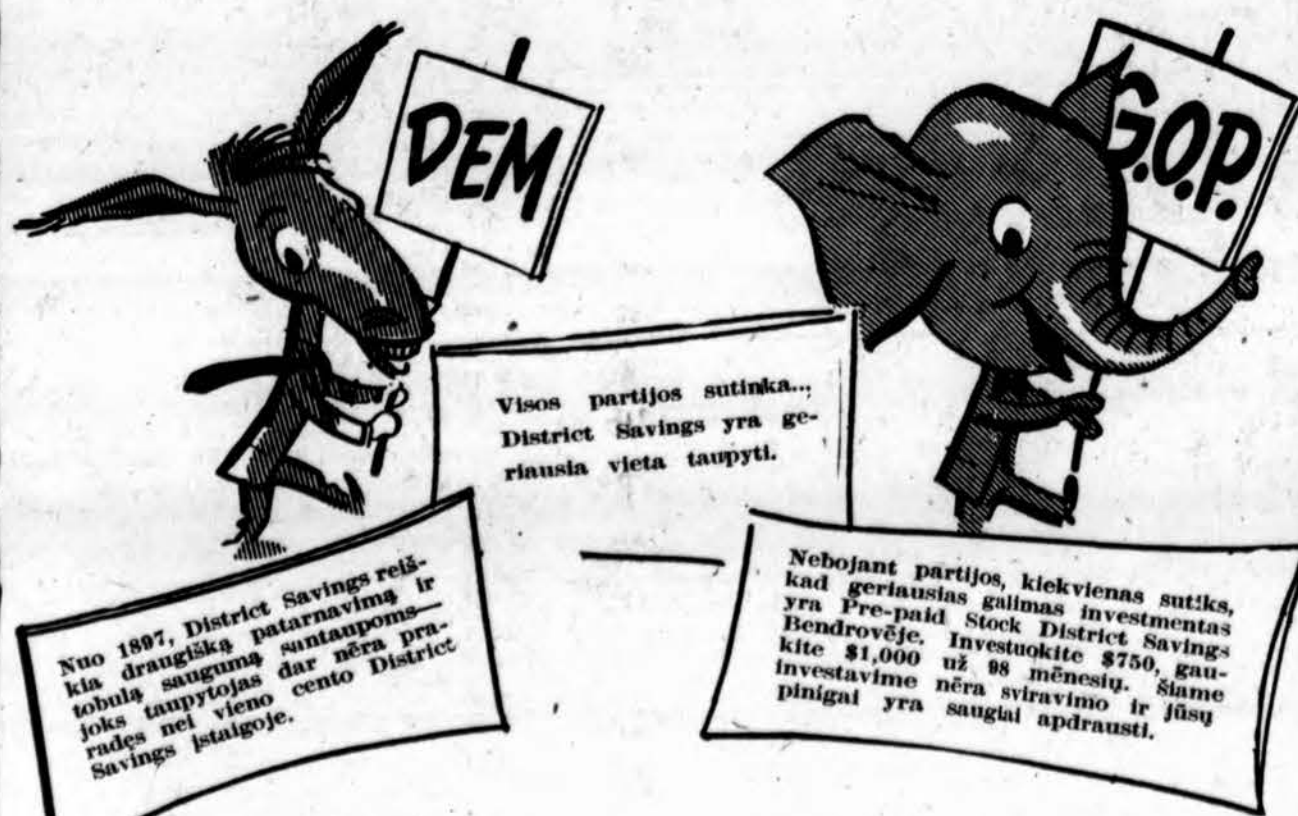
METROPOLITAN STATE BANKS yra pirmasis ir vienintelis LIETUVISKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.

Kviečiame ir Jus atvykti tuojau pat į mūsų banką ir pasi naudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

"ČIA NUOMONIŲ SKIRTUMO NĖR!"

Visos partijos sutinka... District Savings yra geriausia vieta taupyti.

Nuo 1897, District Savings reikiš draugišką patarnavimą ir tobulą saugumą sutuoktuvių, šeimų ir visų tautiečių dar nėra praradęs nei vieno cento District Savings įstaigoje.

Nesojant partijos, kiekvienas sutinka, kad geriausias galimas investavimas bendrovėje. Investuokite \$750, gau investavime nėra sviravimo ir Jūsų pinigai yra saugiai apdrausti.

Kiekviena Sąskaita Apdrausta!

DISTRICT SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION

3430 SOUTH HALSTED ST.

Cliffside 4-0104

NORIMA IŠLEISTI DIDELĮ ŠV. JONO BOSKO GYVENIMĄ

Šv. J. Bosko, garsaus jaunuomenės auklėtojo platus ir pilnas gyvenimas buvo parašytas to paties šventojo talkininko ir bendraamžiaus — kun. Lemoyne. Kun. Dr. Pranas Petraitis SDB, Červonės kankinys ir buvęs Kauno Metropolitijos seminarijos rektorius, 1948 m. mirė Vokietijoje, minėtąjį šv. J. Bosko gyvenimą sulietuvino, ir jis buvo išleistas Lietuvoje 1930 m. didelio formato 708 puslapių knyga, kurios laida senai jau yra išsibaigusi.

Kadangi lietuviškoji visuomenė dažnai pareiškia pageidavimą arčiau pažinti šį milžiną jaunimo auklėtoją ir žmonijos šventąjį — Don Bosko — lietuvių saleziečiai, šiais metais įsikūrę Amerikoje prie Cedar Lake, Ind., šalia Chicago, pasiryžo nauja laida išleisti paveiksluotą Don Bosko didįjį gyvenimą iš kalno įmokėjusių leidėjų pagalba ir tuo pačiu paminėti a. a. kun. Dr. Praną Petraitį, raudonojo slibino kankinį bei didį mūsų tėvynės vyrą.

Šiuo atsišaukimu skelbiame naujai šv. Jono Bosko didžiojo gyvenimo laidai leidėjų sąrašo atidarymą.

Garbės leidėjai įmoka \$10; eiliniai — \$5.

Visiems į šį atsišaukimą atsiliėpusiems ir bent \$5 prisuntusiems naujai išleistas šv. J. Bosko 708 puslapių didysis gyvenimas tuoj bus pristatytas.

Įmokėjimus prašome siųsti lietuvių saleziečių sekančiu adresu:

SALESIANS OF ST. JOHN BOSCO
Crown Point, Indiana

Lietuviai saleziečiai.

The Photographer To
LOVELY BRIDES Everywhere

THE
Paul
STUDIO
home of
MODERN
photography

Portraits • CANDIDS
3213 S. Morgan St. YArds 7-5858

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085

Gamta juostas, takelius, juostas, pagaves, vardinū, giminio ir kitų progų dovanoms.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HEmlock 4-8037

VERTIMAI - ANKETOS - LAISKAI
duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
(2-dias augsta, durys po kalneli, arti 63-dios augsta ir California Ave.)

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuos ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Paslaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Poneleš šventčiausios vėlavai; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novelių vedėjui. Laikite pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laiką atsiųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagelbėjami mokė koki amatą. Norintiems pramokti koki amato bus sudaryta progą. Paslaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Poneleš šventčiausios. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslius.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus... Senus ir naujus daiktus priimame ofise.

Galima siųsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas.

REIKALAUKITE KATALOGŲ

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaičių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & COMPANY

4035 So. Richmond St. Tel. FFrontier 6-6399

Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS
MOTERŲ ROBU
Pirma moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

Mes siunčiame apdraustus siuntinius į LIETUVĄ, Ukrainą, Rusiją ir visus Rytų Europos kraštus. Pradedant 1956 m. didelė nuolaida daiktams, užsakomiems Anglijoje.
J. KAMIENSKI
JANIQUE TRADING CO.
SKUBIAUSIAI IR PIGIAUSIAI PATARNAUJA SENIAUSIA EXPORTO FIRMA.
Chicago, Ill. — 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR. 8-6780
Buffalo, N. Y. — 1162 Broadway. Tel. FI-1272
Persiuntimo ir muitų mokesčiai apmokami mūsų įstaigoj. Šeimos tėvynėje nieko nemoka. Atvykite ar skambinkite į mūsų įstaigą dėl informacijų ir kainaraščių.
Įstaiga atidaryta kasdien pirmadienio — šeštadienio, nuo 12 val. iki 8 val. vak.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ir šlapį ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

Lituanistika Lietuvoje

(Atkelta iš 1 psl.)

jungtines Pabaltijo archeologijos, etnografinės ir antropologijos konferencijas ir patiemis pabaltiečiams leidžią jų išminties pasiklausyti.

Etnografinių muziejų ir jų rinkinių padėtis nepavydėtina. Lietuvos Mokslų akademijos Etnografinis muziejus su 54.000 eksponatų 1955 m. neturėjo patalpų. 1953 m. skundėsi šiauliškiai, kad "Aušros" muzėjaus rinkiniai guli suversti į drėgnus rūsius ir genda. O iki 1944 m. šiaulių "Aušros" muziejus turėjo geras patalpas ir jo rinkiniai buvo patys geriausi Lietuvoje (per 50.000 eksponatų!).

V. Milius 1955 m. yra apgynęs darbą: "Lietuvos valstiečių maistas ir namų apyvokos daiktai XIX a.", o O. Vyšniauskaitė "Lietuvių kolonikiečių šeimos bultis".

Proistorėje dirba Nepriklausomybės laikais išaugęs Pranas Kulikauskas, tačiau dabar išsidėjęs savo mokytojų C. Engel ir J. Puzino. Kartu dirba Regina Volkaitė-Kulikauskienė bandanti pataikyti okupantams daugiau ir už savo vyrą, nors ji baigė Vilniaus universitetą Lietuvos proistorę ir istoriją dar 1942 m.

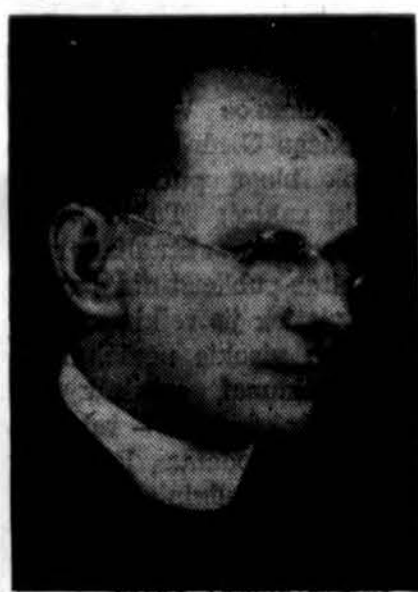
Kartais su vienu kitu darbe pasirodo dar buv. pulk. P. Tarasienka ir R. Jablonskytė-Rimantienė. 1955 m. apgynė darbą A. Tautavičius "Rytų Lietuva pirma mūsų eros tūkstantmetyje". Iš antraštės matyti, kad autorius nori visą įprastinę terminologiją ir laikotarpius apversti augstyn kojomis ir prisitaikyti prie visų Sovietiškosios proistorės nesąmonių.

Iš proistorės kasinėjimų didesni buvo 1952 ir 1954 Piliakalnio kaime "Piliakalnio" kasinėjimai (Nemenčinės apyl.), kurie davė medžiagą iš "I-jo mūsų eros tūkstantmečio ir II-jo tūkstantmečio pradžios". Tokia "nauja" Lietuvos proistorės terminologija galima tik pasigrožėti! Ji rodo, kad grįžtama į XIX amžių! Taip pat 1954 m. tyrinėta Kapitonikiuose (Kauno vandens elektrinės statybos vietoje) X-XII a. kapai, Merkio mezolitinė stovykla (R. Jablonskytė), baigtas tyrinėti Veršų kapinynas (pradėtas 1938). Šiek tiek žvalgyta užnemunės proistorinės vietos. Aplanai, pa daryta labai maža, kas matyti iš skelbiamos medžiagos, kuri gusipažinusi su Lietuvos proistore labai aiški, surasta prieš 1944 m.

Lietuvių kalbotyros srityje beveik nieko nedirbama. Tiesa 1954 m. vasarą buvo dvi dialektologinės ekspedicijos į Kalvarijos, Panemunės, Veisiejų, Šilutės, Pagėgių, Jurbarko ir kt. rajonus, tačiau darbo atlikta labai nedaug. Dialektologinių vietovių tyrinėjimo planas buvo sudarytas Lietuvos Mokslų akademijos Lietuvių Kalbos instituto dar 1943 m. Dabar jis Juozo Senkaus ir K. Ulvydo pradėtas vykdyti, tačiau kiekvienai išvykai reikalingas B. Larino pritarimas, dažnai atsiklausančias ir Maskvos.

Nepilna būtų apžvalga, jei ne paminėčiau dar ypatingos veiklos 1954.XII.29 buvo sudaryta "mokslinės-ateistinės propagandos prezidiumas" iš pirm., J. Macevičiaus ir vic. pirm. K. Jankevičiaus (Biologijos instituto direkt.) ir P. Dičiaus — sekretoriaus. Jos tikslas demaskuoti krikščionių Lietuvoje ir t.t. ir kartu tas prezidiumas yra įpareigojęs visus etnografus, kalbininkus ir kt. tautoty rinių bei kitų ekspedicijų dalyviu, nuvykus į darbo vietas skaityti priešikybines paskaitas kolchozininkams.

Ir šią veiklą skiriama daugiau dėmesio ne moksliniam Lietuvos tyrimui.

KUN. A. SUŠINSKAS

Vienas iš "Draugo" romano konkurso juri komisijos narių. Ypač jaunimo pamėgtas autorius. Gimęs 1909 m. sausio 25 d. Rygos mieste. Valstybinę gimnaziją baigė 1929 m. Biržuose, o Vytauto Didžiojo universitetą Teologijos fakultetą 1934 m. birželio mėn. Kaime; tais pačiais metais ir kunigu įšventintas. Lietuvoje buvo Panevėžio vyskupijos jaunimo direkt. ir kapel. Ranygaloje, Panevėžio vyrų bei mergaičių gimnazijose. Beveik metus pirmame bolševikmetyje buvo iškalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, iš kurio su kitais kalniais išsilažė 1941 m. birželio 23 dieną.

Priverstas pasitraukti į Vakarių Vokietiją, dvejus metus gilino teologijos studijas Würzburgo universitete. Į JAV atvyko 1949 metų rudenį. Tiek Vokietijos tremtyje, tiek Amerikoje ėjo įvairias visuomeninio darbo pareigas. Dabar yra vikaras vienoje kitataučių parapijoje Pittsburgo priemiestyje.

Spaudoje dirba nuo 1929 metų. Yra parašęs šias knygas: "Jaunystės maršas", "Kai širdis širdžiai šneka", "Gyvenimas mirtyje" (pergyvenimai kalėjime), yra daug išvertęs iš kitų kalbų.

Iš viso yra parašęs apie 1500 straipsnių, daugiausia pedagoginiais, kultūriniais ir tautiniais klausimais. Jo straipsniai iki šiol yra buvę spausdinti Ateityje, Ateities Spinduliuose, Darbininke, Drauge, XX Amžinyje, Jaunimo Vade, Lietuvių Žinioje, Panevėžio Balse, Panevėžio Garse, Pavasaryje, Skautų Aido, Tėvynės Sarge, Vyrų Žygiuose, Vyttyje ir kitur.

Gauta nauja siunta knygelių

KAIP PASIRUOŠTI JAV PILIETYBEI

Klausimai ir atsakymai anglių ir lietuvių kalbomis. Peržiūrėjo teisėjas Alfonso F. Wells. Kaina 60 centų.

Pasiskubinkite įsigyti reikalingą knygėlę, kuri tikrai palengvins įsigyti JAV pilietybę.

Pilnigūs su užsakymais siųsti: "DRAUGAS", 2334 S. Oakley Ave. Chicago 8, Ill.

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekandiai:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1832

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas. Mokame augstus dividendus. Kešnuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui. ATIDARYKITE SĄSKAITĄ SIANDIEN. — Apdrausta iki \$10.000. Darbo valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį, penktadienį, trečiadienį, šeštadienį, nuo 9 iki vidurdienio.

KRONIKA

• Lietuvoje išleista "Katalikų maldaknygė" — pasiekė ir Chicago. Ją paruošęs kan. dr. J. Stankevičius, Kauno arkivyskupijos, Kašiadoryų ir Vilkauskų vyskupijos valdytojas, kapitulinis vikaras. Vilniaus ir Kauno arkivyskupijų leidinys. Aprobatą davęs Panevėžio vyskupas, Vilniaus kapitulinis vikaras Kazimieras Paltaorkas 1956 m. kovo mėn. 26 d., raštu nr. 703. Pradžioje duodamas sąrašas kilnojamyjų švenčių iki 1981 m., toliau — kalendorius su šventųjų vardais, tada — rytmetinės ir vakarinės maldos, išpažintis, Komunija, Šv. Jėzaus Širdies garbinimas, Kryžiaus Keliai, Gaudis Verksmai, Novena ir Šv. Dvasia, Pamaldumas į Mariją (rožančius, litanija), Pamaldumas į Šv. Jozapą, litanijos, šv. Mišios, Šv. Sakramento garbinimas, Mišpatai, Gedulingos maldos, Maldos laidojant numirėli, Šventosios giesmės, Maldaknygė patogaus kišeninio formato, turi 341 pusl., kietais lapais, išspausdinta valstyb. "Vaido" spaustuve Vilniuje, Strazdelio g. 2; tiražas — 50.000. Kraštai be paauksavimų ar nudažymų, įprasta rusų spalva; palikti taip, kaip paprastos knygos. Būdinga, kad negalėta įdėti lietuvių pamėgtos giesmės. "Marija, Marija..."

• Veronika Dagelytė, Lietuvos operos solistė, kaip mus pasiekė žinios, yra m'rusi pračių metų balandžio mėnesyje.

• Dail. V. Meškėnas nupiešė Vytauto Did. portretą, o dabar tapo Kęstučio portretą; gyvena Australijoje.

• Prof. dr. Ant. Salys Pennsylvanijos universiteto pakeltas į ordinarius profesorius.

Keista — žmonės teisia tai, ko jie nepažįsta — kito žmogaus vidų, ir neteisia to, ką labai gerai žino — savęs paties.

— Šv. Pranciškus Salezas

FREE FROM ARTHRITIS? RHEUMATISM? — OTHER AILMENTS?

If not, send today for the HYUS STORY and literature — FREE!

Write now to:

HYUS CORPORATION, D-13, Boise, Idaho

Apie Cezario mirties sukaktį

"Drauge", geg. 12 d. buvo straipsnis "2000 m. nuo Cezario mirties". Straipsnyje tas teigimas pakartotas sakiniu: "Šių metų kovo 15 d. (pagal naują kalendorių dvi savaitė vėliau) suėjo du tūkstančių metų nuo to asmens nužudymo Romos senatė (kovo 15 d. 44 metais prieš Kristaus gimimą)".

Tačiau iš tikrųjų šiemet suėjo tik 1999 metai nuo Cezario mirties.

Paskaičiuokime!

Tarp eros prieš Kristų ir eros po Kristaus nulių metų nebuvo. Po 1 (pirmųjų) metų prieš Kristų sekė 1 (pirmieji) metai po Kristaus, Taigi, 44 metai nuo Cezario mirties suėjo kovo 15 d. 1 (pirmajis) metais po Kristaus. Gi nuo kovo 15 d. 1 (pirmų) metų po Kristaus iki kovo 15 d. 1956 m. yra 1955 metai. Tat iš viso, 44+1955=1999.

Ši apskaičiavimą ne taip seniai radau New Yorko angliškoje spaudoje.

Ten buvo rašoma, kad Columbia universitetas New York'e paskelbė Cezario mirties 2000 metų sukakties minėjimą, bet kitas New Yorko universitetas "New York University" paskelbęs apskaičiavimą, kad šiemet nuo Cezario mirties suėina tik 1999 metai.

Nesistebėkime tat mūsų šiuo netikslumu, jei net Columbia universitetas klaidą padarė.

M. Adomaitis

Nauja dr. Cronino knyga

Pamėgtas "Citadelės" autorius dr. A. J. Cronin davė naują beletristinį veikalą "A Thing of Beauty" (440 pusl., išleido Little, Brown & Co, Bostone, kaina \$5). Šiame veikalė jis atskleidžia pasaulį talentingo vyro, besiveržiančio į meno kūrėjus, kurį varžo šeimos nuotalkos, visuomenės priešingos nusistatymas, net ir jo laikų oficialių meno atstovų pažūrų siaurumas. Menininkas eina kurdamas, nugalėdamas klūtis. Knyga susilaukė palankaus kritikų vertinimo.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Tel. Bl. 7-7075 arba PR 8-9842

Atlas Fuel Co.

Atstovas

4919 So. Paulina St. Prospect 6-7960

Radiacija sterilizuotieji kaulai

Michigano universiteto profesorius dr. Paul De Vries sėkmingai panaudojo persodinimui kaulą, kuris buvo sterilizuotas atominės radiacijos spinduliais. Spinduliai gauti iš radioaktyvaus kobalto. Buvo persodinti kaulai 67 atvejais ir iš jų 66 atvejuose kaulai gerai prigijo. Tą sterilizacijos būdą plačiau panaudojant bus lengviau sudaryti vadinamus kaulų bankus operacijoms.

Mirė skulptorius

Florencijoje, Italijoje, mirė 68 m. amžiaus pagarsėjęs skulptorius Corrado Vigni. Jis mėgo daryti vaško ir terakotos skulptūras, pasižymintis savo kruopščiu išpildymu.

Amžiaus vidurkis

Azijoje žmogaus amžiaus vidurkis tėra apie 30 metų, tuogi tarpu JAV-se pagal Gyventojų Statistikos biuro (Washington) apskaičiavimą — vyrų amžiaus vidurkis — 67 m., o moterų — 72 m.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių.

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

Telef. — CEDarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ

Šaukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia

REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiesa, kurio gyvena miesto dalyse: gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.

CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

Telefonai — GROvehill 6-2345 arba TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYs MODERNIOS KOPYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir uojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANCE

177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLYmpic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2223

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYOKI

1644 W. 49th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 49th STREET REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-0672

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President

6819 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-3745

Gražiausių Paminklų Pasirinkimą

Kaip Tik Ir Rasite Pas Mus!

I paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu.

Atdara kasdien ir sekandieniais nuo 9 val. rytą iki 5 val. popiet. Nuo pirmadienio iki penktadienio atdara vakarais.

ISSIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA VAINIKU DIENOJE!

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOS

Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00 IR

Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Salygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

AUKSTAS DIVIDENDAS — APDRAUSTAS SAUGUMAS IR PELNINGI PATARNAVIMAI

TAUPYKITE TVIRTAI, APDRAUSTOJ \$10,000.00 ĮSTAIGOJE, AUŠKIAUSIAS, NAUJAI PADIDINTAS DIVIDENDAS UŽ PAID UP INVESTMENTU SĄSKAITAS, KITI TAUPYMO SKYRIAI: OPTIONAL, BONUS, KALE DU IR VAKACIJŲ SKYRIAI, GALITE TAUPYTI IR PER LAIKUS. SUTAIPIKITE ĮLAIDAS IŠKEIJANT ČEKIUS IR APMOKANT VISOKIAUSIAS BILAS, VELTUI PATARNAVIMAS NAHAMS, IŠKEIJIAM IR PARDUODAM VALDŽIOS BONUS, NAMŲ PASKOLOS PRIENAMIŠIAI OM SĄLYGOM. SUŽINOT MŪSŲ AUKSTĄ DIVIDENDĄ IR KITAS INFORMACIJAS PARAUKIT — GROVEHILL 6-7575.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION, 6234 SOUTH WESTERN AVE.

PIRM. 12 VAL. — 5 VAL.; ANTRAD. IR PENKT. 9 Iki 4 VAL.; KET. 9 Iki 5 val. vak.; TREČ. UDARYTA VISĄ DIENĄ; SEPT. 9 Iki 3 POPIET

Perskaite dienr. "Drauga", duokite ji kitiems.

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

Vidurnakčio svečias iš Peklos

ALB. PLIUMPIS

Aną vakarą jau buvo pats vidurnaktis, kažkas pasibeldė duris.

— Kas čia? — paklausiau. — Nebijok, savas! — atsakė iš anapus durų.

O kad jau prisipažino esąs savas, tai ir atidariau duris. — Sveika, joties maršale! Kaip gyvuojate? Esmi Josifas Visaranovičius Stalinas, taigi, irgi maršalas. Sakau — savas pas savus. Manau, dar gerai mane prisimeni... Ir atkišo ranką.

— Visų tautų "tėve ir mokytojų", iš kurios peklos čia dabar atsiradi?

— Tiesiai iš peklos, brolau. — Atsakė Stalinas. — Ir aš, kaip žinote, jau dabar dypukas, iš visur išvietintas. Tai ir atėjau įšiekoti pagalbos pas savuosius. O kurgi kitur besikreipsiu...

Kai piliētis atnešė į namus parduoti knygų, šeiminiškė iš džiaugsmo net bulviene išlejo.

— Saule, viso pasaulio genėjau ir mokytojų, kaip čia dabar atsiradi?

— Ak, jau bent, maršale, nebesijuoktumėi iš manęs biedno. Mano saulė jau užgeso ir iš genėjais pasidariau durnius ir kvailys pasidariau. Išvietino mane iš visų muzėjų, galerijų, salių, parkų ir aikščių. Apšaukė liaudies priešu, išvadino žudiku ir pamišėliu. Aš tai jus, dypukus, buvau apšaukęs tik "Laudies priešais", bet niekuomet nepasakiau, kad jūs esate kvailiai, nes žinojau, kad jūs nesate durni, jei susipratote bėgti nuo manęs kur akys veda ir kojos neša. O mane apšaukė pasakutiniu durnium ir iš visur išmetė. Vot, ir dasigvenau.

— Ir iš peklos tamsta išmetė? — paklausiau nustebejęs.

— Išmetė, brolau, išvietino. Ir neklauk!

— Tai tikpūs čia kur nors, — pasiūliau sveičui. — Tik žiūrėk, savo šporais nesuplėšyk man kilimo, ba šeiminiškė barsis.

Jei žinotų ji, kad myli, Pastatytų ji jam pilį. Iš vilčių ir bučinių, Iš alaus ir lašinių.

— Ačiū, brolau, už gerą širdį, — tarė vėlybasi svečias. — Ale žiūriu, kad jūs čia, Amerikoje, gyvenate kaip Kremluje. O aš, pamišėlis, nuo savo propagandos net pats buvau pradedęs tikėti, kad jūs čia jau badu išmirėte ir devite superinišiais maišais, kaip Rusijoje. Ir svečias apsisverkė.

— Na, neverk jau, Juozai. Geriau papasakok, kaip ten tave iš peklos išvietino?

— Išmetė. Žinai, pirmiau tu pėjau tokiam spindiniame misinginiame katile. Nors ir karšta buvo smaloje, bet tavoriščiai velniai kartais iš baimės prigesindavo ugnį, o velnienės aplink šokdavo peklos tautinį šokį — Smalinį. Bet atėjo peklos vyres-

nysis enkavedistas ir pasakė: "Josifai, tu daugiau jau ne tėvas ir mokytojas, todėl marš lauk iš katilo". — "O kodėl, drauge velne?" — paklausiau jo. — "Toks yra įsakas Peklos Augščiausios tarybos", — paaiškino man draugas vyresnysis velnias. Ir dar pridėjo: "Esi liaudies priešas, žudikas, dur-

Saulė miela, knyga, miela, šildo nugarą ir sielą. Kai perdaug šilumos būna, Vandenin pamerkia kūną

nus, beprotis, idijotas ir tik mumes čia orą gadini. Marš, laukan iš misinginio katilo, ir tuojau pat..."

— Ar tas vyr. velnias buvo partinis? — paklausiau.

— Gal partinis, bet aiškiai chroščiovininkas.

— Tai kur tave, Juozai, iš ten padėjo? — paklausiau nustebejęs.

— Agi, kur padėjo... Pasodino ant šešių inčų ilgumo vinies ir pasakė: sėdėk čia dabar per amžių amžinuosius. Ir sėdėk tu man per tuos amžinuosius, kai dar ant kaklo užmovė didžiausią grynų akmenį. Ak, maršale, pasirodė, pekloje ne ką geriau, kaip ir Sovietų Sąjungoje... — O kaip pačiam, Juozai, atrodė ten sėdint ant tos šešių inčų vinies ir dar su užmautu ant kaklo grynų akmeniu? — pasiteiravau nelaimingą tremtinį.

Vienoj rankoj laikau diplomą, o kita gaudysiu vyra.

— Žinai, panašu į Liubiankos kalėjimą Maskvoje, bet peklininkams dar toli gražu iki mūsų šiekės "technikos"... Bet visgi pagalvojau, o geriau čia sėdėti, negu dabar grįžti pas savo draugus į Sovietų Sąjungą... Ar neturi kokią bonką alaus? Aš baisiai ištroškęs.

— Aš atnešiau naujam tremtiniui porą bonkų "Schlitzo", puspančių Sunny Brook ir paklausiau: — Sakyk, Džio, o kodėl nepasilikai ten pekloje sėdėti ant tos vinies, o atklydai Chicago?

— Kam ir beklauši. Trečią dieną besėdint buvau prisnūdęs. Tik staiga pašaukia mane pas peklos diktatorių Liucip'erių. Nuėnu į jo šmalinį kabinetą, o tas man ir užgieda:

— Žinai, Joe, tu geriau pasi-
jieškok sau kitos "kvatieros".
Tu čia būdamas gadini t'k gerą
peklos vardą. Esi juk beprotis,
ir liaudies priešas. O dabar dar
gavome iš Kremliaus žinių pek-
linių tiesioginių telegrafų, jog
tuoj jau ir tavo griešną kūną
išmes iš Kremliaus mauzolejaus
varnoms sulėsti. Nebėra čia tau
"pleiso". Tada juk joks padoras
partietis, ne tik iš satelitinio
krašto, bet ir iš pačios Mask-
vos nebeonorės jokių reikalų tu-
rėti su mūsų peklos įstaiga. To-
dėl nešdinkis greičiau, kol dar
neatėjo Chruščiovas.

Josifas išmaukė butelį alaus,
šatą, nusišiuostė ūsus ir pasakė:

— Žinai, neblogas amerikoniš-
kas byras. Ot, ir spyrė man
tas peklos vyr. enkavedistas,

kad beveik su visais peklos var-
tais išlėkiau lauk. Grįžtu vėl aša-
rodamas prie peklos vartų ir sa-
kau velniškščius: "Tavorišč,
išleisk mane dar peklon nors pyp-
kės prisidėgti". — "Elk sau po
šimto velnių, — suriko tas pik-
tas velnias, — kad čia daugiau
nė tavo kvapo nebūtų, liaudies
prieš. Ba, kad duosiu tau kaps-
tyklę".

— Dar man bestovint prie
peklos vartų, — pasakojau trem-
tiny, — tik atsidarė mažasis
vartų langiukas ir, švilpt, išme-
tė tokį surūkųsi kumpį. Aš jį
paspyriau koja. O tas kumpis
ir sako: "Tavorišč Josifai, nei-
sispardyk, aš esu Andrej Vi-
šinskis". — "Tai kaip tu čia
kumpiu virtai?" — "Matai, visą
laiką kaboju ant gembinės pek-
los rūkykloje. Pakabino mane
tenai todėl, kad nematytų mu-
są sušaudytieji partijos drau-
gai. Jų juk čia nemaža gengė".
Pamatė, tikriausiai būtų primu-
šė. Labiausiai bijojau Leibos
Trėckio. O dabar atėjo velnišk-
čiai ir sako: "Ei, Andrej, tu ka-
lės vaikė, užteks jau čia tau
bekabėti". Nukabino ir išmetė
lauk kaip pasiutusį šunį. Pats
gi matai" — "Žnačijasi, tavo-

Pykėt pokšt per risorių,
Kybur vybur pas graborių.

rišė Andrej, — sakau jam, —
jie pekloje atrodė daro tokią
pat "čystką", kaip mudu dary-
davoma Sovietų Sąjungoje". —
"Tak", — atsakė Višinskis, —
"Pravda".

— Matai, Joe, tariau Stalinui,
— lažda visada turi galus.

— Dabar aš pats tikiu, jog
esu didžiausias kvailys, nes ne-
žinojau, jog lazda turi du ga-
lius. Patarkite, ką man daryti?

— Klausykite, Josifai Vise-
arovičau, — tarau aš jam,
— kodėl gi nesikreipi pas sa-
vo "idėjos draugus" Bimbą ar-
ba Pruseiką, o atvykai su savo
bėdomis pas mane — dypuką.

— Tegū juos šimtas pykpių,
— piktai numoj ranka Stali-
nas, — jie jau man jokie drau-
gai, o ir aš jau įjems nebedrau-
gas. Jie jau šiausiai prieš ma-
ne, vabalai. Kai aš jiems mo-
kėjau, tai mane tik vieną už sa-
vo dievą laikė, o kai jau kiti
moka, tai dabar zirza jau prieš
mane. Man jau dabar geriau
pakelti su dypukais.

— Hm. Tikri velniavalkiai, —
pasikrapščiau ir aš pakaušį.

— Tegū juos bala mizarus ir
bimbos — šaukė Stalinas.

— Dar būdamas pekloje sužinojau,
jog gerbiamašis turi Peklos
Knygas, tai ir atvykau šį vaka-
rą pas patį patarimū.

— Puiku, Juozai. Turiu ge-
riausią patarimą: vyk tenajos
pas gen. Michailovą, kuris lei-
džia dypukams laikraštį "Už
grįžimą į tėvynę". Tenai ir su-
tvarkys reikalus.

— Ne, ne, pas jį aš nenorū.
— sušuko Stalinas. Jis veža tie-
siai į Sibirą. Aš labai gerai ži-
nau, kaip tenai yra.

Šie abu tebeprisklaido dar mamos
partijai

— Tai kuo aš pačiam galėčiau
padėti?

— Ponas draugas, ar nega-
lėtum per Balfą sudaryti man
darbo ir būto garantijas? Ži-
nau, geri draugai esate su Bal-
fo apskrities reikalų vedėju

Dr. S. Aliūnas

Pavasariniai sprogdinimai

Pavasaris su bombom vandenilio
Sprogdina viską, kaip dykumoj Nevados.
Ir muša pulsas jauno, ir muša pulsas žilio,
Ir širdyse visokie sukilimai dedas.

Ir sprogsta medžiai ir žiedėlių krauna,
Ir žiedas žiedui akimi pamerkia,
Ant meilės mušas flora, ant meilės mušas fauna,
Ir laimės ilgesys kabinasi kaip erkė.

Ir sprogsta viskas paupiuos ir parkuos,
Dangus ir žemė ir tu pats jau nebe tas,
Ir keistas ilgesys tarkuoja širdį tarka,
O tas pavasaris kaip bonkas vis mėtė granatas.

Ir taip norėtum rasti gražų sakinelį,
Visiem Balfam, ir Altam, ir tėvynei,
Kai šitaip sproginėja obelys ir gėlės,
Kai šitaip sprogsta mano batai paskutiniai.

Nenusiminkite

James Jones, detroitškis, iš-
siėmė pirmą kartą jungtuvėm
leidimą turėdamas 101 m. am-
žiaus. Jo žmona 45 m. Taigi dvi-
gubai už jį jaunesni jaunuoliai
gali turėti dar labai daug vil-
čių.

Meluoja miegant

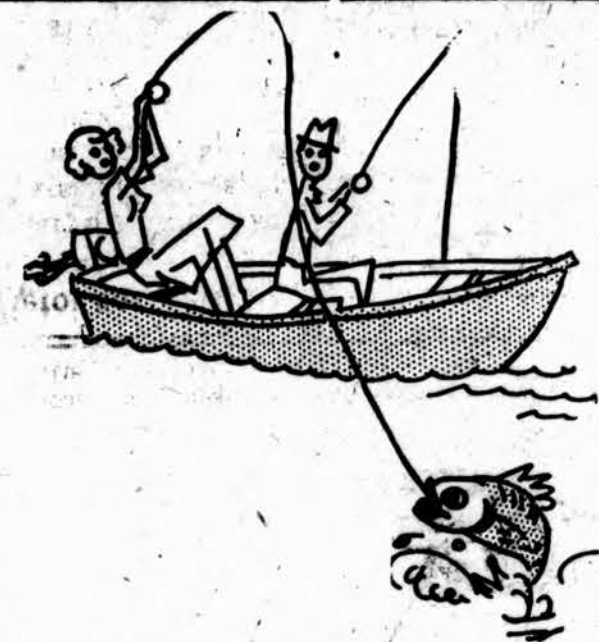
— Klek kartų kas nors su-
meluoja, tiek kartų gaidys už-
gieda, — tarė tėvas sūnui.
— Bet, tėveli, gaidys gieda
trečią valandą ryto, kada visi
miega.
— O! Tuo laiku spausdinami
laikraščiai.

Laiminga kaimynė

— Kodėl, miela kaimyne,
šiandien tokia laiminga?
— Matai mano vyras nusi-
laužė ranką ir mes dabar ga-
lėsime išvykti atostogų.

Galva protingesnė

Piliētis kardamoje kalba:
— Galva sako, kad neberel-
kia gerti, o pilvas dar nori.
— Bet kas kvailis, galva
ar pilvas, — klausia pardavė-
jas.
— Žinoma pilvas, — atsako
piliētis, — o kadangi išmintin-
gesnis turi nusileisti kvailies-
niam, tai įpilk dar viena.

Lozoraičiai meškeroja, norėdami sugauti Kybartų
aktus arba bent telegramą.

Vietoj sekcijos

V. Bagd. Orange siūlo dak-
tarams sudaryti Kultūros kong-
reso metu atskirą sekciją. Spy-
gliai patikslina, kad tokios sek-
cijos vietoj daktarai paaukojo
Kultūros kongresui po šimtinę.

Netiksliai pakeitė

Vienas tautietis savo pavar-
dę Balmius, pilietybę imdamas
pakeitė į Brooks, vardą palik-
damas tą patį, tik jį suameriko
nindamas. Mūsų nuomone rei-
kėjo vardą pakeisti į Sunny ir
tada gautųsi šviesi ir garši pa-
vardė Sunny Brook.

— Knygos mėnesio proga ne-
šiojantieji po namus knygas
tiesms, kurie tingi skaityti, jas
ir perskaitys, pirkėjui ramiai
begulint sofoje.

Alb. Džirvonu, o ir su pačiu Bal-
fo Chicago apskrities pirmi-
ninku kun. St. Šantarū. Dabar
atvykau nelegaliai, tai gali de-
portuoti kartu su "Vilnės"
draugais. O pnių samdyti lo-
jariams jie man dabar jau ne-
beduos...

— Klausyk, Joe, ar tu pra-
lysi pro CIC?

— O kodėl aš nepralysiu? Juk
aš niekam nieko blogo nesu pa-
daręs, — tarė Stalinas.

— Na, pažiūrėsimė... Pakalbė-
sim su Balfu viršininkais, ką jie
sakys...

Vyrai, patarkite, ką daryti
su tuo vargšu naujaisiu išvie-
tintu dypuku? Gal atsirastų,
kas jam sudarytų garantijas.
Bilius juk jau baigiasi...

P. S. Spygliai praneša, kad
darbo garantijas sudarė Stali-
nui, pagal jo specialybę, Chi-
cago akredytkos.

Publicistikos krizė

Susitraukusios Vienybės 19
nr. Alfonsas Giedraitis rašyda-
mas apie blogą publicistą pa-
rašė tokį sakinį: "Tokiu būdu,
jei ir pasitaiko aktualia tema
vienas kitas publicistinis straips-
nis, tai vistiek jis reikiama nei-
švystytas: visokie neaiškumai,
dviaprasmiškumai, susilaikymai
ir užnugarinė baimė — tartum,
neregys, baksnodamas lazda ir-
tusi pirmyn, religinių politru-
kų naganais stumiamas".

O kitam sakiny rašo:

"Bet autorių, kuris nežino
kurio laikraščio redakcijai to-
kios rūšies straipsnį siųsti, tai
tas pat, kas sunkiai uždirbtus
pinigus nesugebėtų tinkamai in-
vestuoti".

Ką publicistikos profesorius
šiuo ir anuo sakiny norėjo pa-
sakyti, galima tebus suprasti
pavardius tik sapnininką.

— Daugybė žmonių nosis
sudaužo jų pačių liežuvis.

— Moteris yra vienintelis
meškerojas, kuris vietoj slie-
ko vartoja patį save.

— Kuklumas tai yra jaus-
mas, kaip kiti atidengs; kad
esi graži ir įdomi.

— Asmuo, kuris vairuoja lyg
visa gatvė jam vienam priklaus-
ytų, dažniausiai net nuosavo
greitvežio neturi.

Spygliutinė kronika

— Trečiasis Chicago lietu-
vių dienraštis, kuris dėl išmin-
ties ar dėl pinigų stokos vis
nepaspaudinamas, bet plepamas,
labai įsimylėjo Alto pirmininką
ir sekretorių. Tuos meilės išpa-
žinimus atlikinėja Margučio bo-
sas dr. Br. Dirmeikis.

— Latvių kalbon yra vertė-
ma Spalio knyga Gatvės ber-
niuko nuotykių. Skaitytojai
prašo, kad Spalis parašytų ki-
tą knygą: Gatvės mergaitės
nuotykių.

— Širdis pergante yra nau-
ja Grigaitės poezijos knyga.
"Širdis formalinė" buvo para-
šęs Sirijos Gira. Ir formalne,
ir pergante širdis gerai lai-
kosi, bet ant meilės kabinasi tik
ta, kuri krūtinėje, o ne stiklinė-
je.

— Vyf. Kavolis parašė laišką
dirviniame "Studentų žodyje":
"Atviras laiškas, studentiška-
i spaudai". Kadangi Kavolis taip
pat priklauso studentiška spau-
dai, tai jam miela buvo sau pa-
čiam laišką sudėstyti.

Negestys Angliją apniko

O vargas Tau Didžioji Babėlė
sėdinti ant daugelio vandenų
pralobusi išdavystėmis,
palcistuvystėmis
su žemės žvėrėmis
ironais daugelio tautų.

(Ap.)

Negestys Angliją apniko.
Čia pat jau grėsmė bolševiko,
o sąjungininko
nei vieno neliko:
visi "išlaisvinti", išduoti,
parduoti.
(Negi su kiekvienu žmikiu
dalinsies karo laimėkū).

Negestys Angliją apniko,
vien tik liko
pačiam kariant
arba vergaut.
Kaip sąjungininkų naujų gaut?
(Kurios būt galima apmaut)
Nesuranda daugiau jokio mono
„kariant iki paskutinio amerikono“.

Negestys Angliją apniko,
tik koegzistencija beliko:
kom-propagandos monai,
užkaltais langais vagonai
į Sibiro kacetus,
o į britų tautos vietas,
totorių, mongolų, kiniečių
jau Sierovas rikuoja spiečių.
Ne veltui Kolia su Nikita,
pakviesti į svečius pas britą,
prilakę vodkės proga kita,
inksmiai kvatojos,
gražiai šypsojos.

Pastabos be komentarų

— Kiekvienam vyrui, kuris
pasiekia 85 m. yra po septy-
nias moteris, tik gaila, kad tru-
putį pervėlai.

— Moteris, kuri gali privers-
ti vyrą šokti į jūrą ar lipi į
kalną, yra ne kas kita kaip
automobilio vairuotoja.

— Pesimistas yra tas žmo-
gus, kuris finansuoja optimis-
tą.

— Meilė yra taip, kaip įšeko-
jimas grybų. Kada būna geras
oras, tada būna jau pervėlai.

— Bėdų nereikia skolinti, jas
žmėnės noriai ir taip atiduoda.

— Moteris yra toks sutvėri-
mas, kuri gali papjauti vilką,
kad galėtų gauti jo kailinius.

— Dažnai vyrai reikalingi
dviejų moterų: žmonos, kuri
jį pakeltų, ir sekretorės, kuri
jį nustumdytų.

— Australijoj vagis įsilažė
į kalėjimą, paėmė raktus, pavo-
gė už 300 dol. muilo ir rūpes-
tingai užrakinęs vartus pabėgo.

— Holler po dviejų metų sė-
dėjimo kalėjime Atlantoj buvo
nubaustas vėl kai jis pavogė
iš kalėjimo farmos 10 kiaulių,
pasamdė septynis vyrus ir ke-
turis sunkvežimius joms nuga-
benti ir už viską jiems sumo-
kėjo netikrais čekiais.

— Great Falls, Mont., bau-
džiamas už girtavimą piliētis
teisme paklaustas kokios pro-
fesijos, atsakė: "Esu profesio-
nalas smuklių biznio kėlėjas".

— Sparto, Wis., už pardavi-
mą jaunuoliams alaus nubaus-
tas Gilbert Paasch pareiškė teis-
mui: "Aš labai myliu vaikus".

— Akrobatas Stoveck buvo
sulaikytas prie Italijos sienos
kadangi neturėjo vizos. Akro-
batas paaiškino "Aš turėjau vi-
žą, bet dramblys ją suvalgė".

— Didelę draugystę parodė
Syrakuzietis kai suareštavo po-
licija du jo draugus už girtumą.
Jis policijos paklausė: "Turite
gal dąbklę vietos ir dėl ma-
nės?"

— Jersey City vienas piliētis,
nubaustas už žmonos primuši-
mą tuščiu vyno buteliu, parei-
škė: "Aš norėjau ją paguldyti
į lovą".

Kada mama pradėjo

Motina gėdina dukterį: "Aš
nesuprantu, kaip tu gali me-
luoti? Tavo metų būdama aš ne
kad nemeluodavau.

— O kada tu, mama, pradė-
jai?

Upyt plaukioja lavonai

"Mūsų lavonai rūpestingai pa-
merkti formaline, plūduriuoja
bačkutėse, kurios išrikuotos
pasieniui ir ant kiekvienos kre-
da užrašyta: čia 'ponas Lozo-
raitis', čia Zymantas, čia Ras-
tenis, čia Drunga, čia Vykintas,
čia Staneika ir t.t."

Vienybė Nr. 19

Danguj mėlynajam nei plėmo,
Spinduliai ir valkai glėbin krenta.
Daug lėtėpėm pudros ir krema.
Ant upės ir ežero kranto.

Mozės barzda ir Alto
pirmininkas

"Dirvos" Studentų žodyje
Nr. 49 studentai prisipažino:
"Turbūt, ir liepsnojanti Mozės
barzda mums nepadarėty dides-
nio įspūdžio, kaip Alto pirmini-
ko rankomis daužomas prezidiu
mo stalas". Gaila, kad toks
Gaidžiūnas nemoka nei stalo
daužyti, nei barzdos deginti.

Karo cenzūros leista